

INSTITUTIONEN FÖR SOCIALT ARBETE

ASYLSÖKANDE SOM BÖRDA, RESURS, HJÄLPBEHÖVANDE ELLER KRIMINELLA

En kritisk diskursanalys av hur asylsökande
konstrueras i Dagens Nyheter och Aftonbladet

SQ4562, Vetenskapligt arbete i socialt arbete, 15 hp

Scientific Work in Social Work, 15 higher education credits

Kandidatnivå

Termin: HT 2015

Författare: Lovisa Eklind Bäck, Elisabeth Frej Ödvall & Tove Hedvall

Handledare: Adrià Groglopo

Förord

Vi vill inleda med att tacka vår handledare Adrià Groglopo för värdefulla synpunkter och uppmuntran längs vägen. Vi vill även tacka varandra för ett roligt och bra samarbete under uppsatsens gång.

Lovisa, Elisabeth och Tove

Göteborg 2015

Abstract

Titel: Asylsökande som börda, resurs, hjälpbehövande eller kriminella. En kritisk diskursanalys av hur asylsökande konstrueras i Dagens Nyheter och Aftonbladet.

Författare: Lovisa Eklind Bäck, Elisabeth Frej Ödvall och Tove Hedvall

Syftet med denna studie var att analysera hur diskurser om asylsökande konstrueras i svensk media. Materialet som låg till grund för analysen publicerades under tidsperioden 1/7 – 30/9 2015 i Aftonbladet och Dagens Nyheter. Studien fokuserade på hur asylsökande konstrueras i artiklarna, vilka diskurser som kunde urskiljas samt vilka maktstrukturer som synliggjordes i diskurserna. Metoden som användes var kritisk diskursanalys och mer specifikt Faircloughs tredimensionella modell. Analysen gjordes utifrån ett socialkonstruktionistiskt perspektiv, och begrepp som låg till grund för analysen var rasism, makt, elitdiskurser samt maktordningen Vi och Dem. Analysen av materialet visade att de fyra mest förekommande konstruktionerna av asylsökande är asylsökande som börda, resurs, hjälpbehövande och kriminella. Dessa utgjorde de fyra mest förekommande diskurserna vilket innebar en låg interdiskursivitet, det vill säga reproducering av den redan rådande diskursordningen. Den rådande diskursordningen tydde i sin tur på att samhällets elit har fortsatt stor makt medan de asylsökande vidare marginaliseras och exkluderas. Detta innebär ett upprätthållande av den sedan tidigare existerande makthierarkin.

Nyckelord: asyl, asylsökande, flykting, migration, diskurs.

Innehållsförteckning

1 INTRODUKTION	1
1.1 INLEDNING	1
1.2 SYFTE	2
1.3 FRÅGESTÄLLNINGAR	2
1.4 FÖRFÖRSTÅELSE	2
1.5 STUDIENS RELEVANS FÖR SOCIALT ARBETE	3
1.6 DISPOSITION	3
2. BAKGRUND	4
2.1 VAD HÄNDER I SVERIGE?	4
SVENSK POLITIK	4
MIGRATION, MIGRATIONSVERKET OCH ASYLPROCESSEN	6
NYHETSHÄNDELSE UNDER JULI, AUGUSTI OCH SEPTEMBER 2015	8
2.2 VAD HÄNDER INTERNATIONELLT?	8
EUROPEISKA UNIONEN OCH SVERIGE	8
VILKA LÄNDER KOMMER DE ASYLSÖKANDE FRÅN?	9
2.3 MEDIA	10
AFTONBLADET	12
DAGENS NYHETER	12
3 TIDIGARE FORSKNING	13
3.1 INTERNATIONELL FORSKNING	13
MIGRATIONENS INVERKAN PÅ EKONOMIN	13
RASISM I MEDIA	14
MIGRATION, ASYL OCH VÄLFÄRD	15
3.2 SVENSK FORSKNING	16
KONSTRUKTIONEN AV INVANDRARBILDEN I SVENSK MEDIA	16
DISKRIMINERING AV UNDERORDNADE GRUPPER I SVENSK MEDIA	17
3.3 SAMMANFATTNING AV TIDIGARE FORSKNING	18
4 TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	19
4.1 SOCIALKONSTRUKTIONISM	20
4.2 DISKURSANALYS	21
4.3 MAKT	22
4.4 ELITDISKURSER	24
4.5 RASISM	24
4.5 VI OCH DEM	26
4.6 SAMMANFATTNING AV TEORETISKA UTGÅNGSPUNKTER	27
5 METOD	27
5.1 VAL AV METOD	28
5.2 DISKURSANALYS	28
5.3 KRITISK DISKURSANALYS	29
FAIRCLOUGHS TREDIMENSIONELLA MODELL	30
TEXTDIMENSIONEN	30

DEN DISKURSIVA PRAXISDIMENSIONEN	31
DEN SOCIALA PRAXISDIMENSIONEN	32
5.4 MATERIALINSAMLING	32
5.5 URVAL	33
5.6 VALIDITET OCH RELIABILITET	35
5.7 ETISKA ÖVERVÅGANDEN	36
5.8 TILLVÄGAGÅNGSSÄTT OCH ARBETSFÖRDELNING	37
5.9 METODDISKUSSION	38
6 EMPIRI OCH ANALYS	40
6.1 PRESENTATION AV EMPIRIN	40
6.2 TEXTDIMENSIONEN	41
ASYLSÖKANDE SOM EN BÖRDA	41
ASYLSÖKANDE SOM EN RESURS	44
ASYLSÖKANDE SOM HJÄLPBEHÖVANDE	48
ASYLSÖKANDE SOM KRIMINELLA	49
6.3 DEN DISKURSIVA PRAXISDIMENSIONEN	53
6.5 DEN SOCIALA PRAXISDIMENSIONEN	54
6.6 SLUTSATSER	56
7 DISKUSSION	57
LITTERATURFÖRTECKNING	59
FÖRTECKNING ÖVER EMPIRISKT MATERIAL	63
FÖRTECKNING ÖVER CITERAT EMPIRISKT MATERIAL	66

1 Introduktion

I avsnittet ges en kortare introduktion till forskningsämnet. Därefter presenteras studiens syfte och frågeställningar samt den förståelse som vi som författare bär med oss in i denna uppsats. Därefter presenteras varför denna studie är viktig för det sociala arbetet och avslutningsvis redogör vi för uppsatsens disposition.

1.1 Inledning

Asylsökande, flykting, migrant, flyktingvåg, flyktingström och flyktingkris. Alla dessa begrepp för tankarna till de stora mängder människor som just nu befinner sig på flykt från sina hemländer. Det debatteras i hela Europa, och inte minst här i Sverige, om vad detta innebär för mottagarländerna. Det rapporteras om ett ökande antal människor som söker sig till Sverige. I anslutning till dessa rapporter beskrivs inte sällan Sverige som oförmöget att på bästa sätt ta hand om alla som söker sig hit. Enligt Migrationsverkets egen statistik ökade antalet människor som sökte asyl från drygt 8000 ansökningar under juli 2015 till drygt 24 000 ansökningar under september samma år (Migrationsverket 2015a). Vår undersökning fokuserar på nyhetsartiklar i Aftonbladet och Dagens Nyheter publicerade under juli, augusti och september 2015. Antalet artiklar i dessa två tidningar som genererar träffar på en kombination av sökorden *asylsökande*, *flykting* och *migration* ökar under perioden juli till september 2015. Media spelar en betydande roll för åsiktsbildning i samhället eftersom den information som nyhetsmedierna väljer att uppmärksamma och göra offentlig ligger till grund för människors åsiktsbildning och verklighetsuppfattning (Strömbäck 2014, s. 15). Det har därför stor betydelse på vilket sätt media hanterar och beskriver asyl och asylsökande då det påverkar majoritetssamhällets tankar, känslor och åsikter gentemot människor som söker asyl.

I vår studie har vi för avsikt att undersöka hur asylsökande personer framställs i media. Vår utgångspunkt är att mediala diskurser om asylsökande påverkar människors bild av personer som söker asyl. Hur asylsökande personer uppfattas av den svenska befolkningen bidrar även till utformningen av politiken i Sverige. Enligt van Dijk (2012, s. 23) påverkas ofta debatten i media när det förekommer rasistiska partier i ett land, genom att immigranter ofta framställs

som ett problem. Dessa rasistiska åsikter reproduceras sedan till befolkningen. I förlängningen påverkar det även politiken eftersom det, i ett rasistiskt samhälle, är svårt att vinna folkets röster genom att föra en politik som gynnar immigranter.

I ett samhälle där vi har tillgång till ett ständigt flöde av nyheter genom tryckta tidningar, tv, internet och sociala medier anser vi att det är relevant att undersöka vad som egentligen förmedlas i dessa forum. Ett förekommande mönster är att asylsökande sällan själva får komma till tals, och bilden som förs fram av en specifik händelse eller situation är i regel inte utifrån deras perspektiv. Detta bedömer vi som problematiskt, framför allt då tidigare forskning visar att majoriteten av det som skrivs om asylsökande framställer dem som problem och som ett hot mot välfärden, arbetsmarknaden eller kulturen (Johansson 2006, s. 169; van Dijk 2012, s. 22).

1.2 Syfte

Huvudsyftet med studien är att, genom en kritisk diskursanalys, analysera diskursen om asylsökande i svensk media. Studien sträcker sig över tidsperioden 1/7 till 30/9 2015 i Aftonbladet och Dagens Nyheter. Ett bisyfte är att synliggöra och öka medvetenheten kring språkets makt och roll i samhället.

1.3 Frågeställningar

1. Hur konstrueras asylsökande människor i artiklarna?
2. Vilka olika diskurser om asylsökande kan urskiljas?
3. Vilka maktstrukturer kan synliggöras i diskurserna om asylsökande?

1.4 Förförståelse

Vi är tre socionomstudenter och vi har under vår utbildning utvecklat ett kritiskt förhållningssätt, vilket är vår ingång till studien. I utbildningen ingår att ta del av och tillgodogöra sig kunskap om begrepp som makt, sociala problem, migration och socialkonstruktionism. Dessa är även begrepp och perspektiv som vi utgår från i uppsatsen. Vi har ingen egen erfarenhet av att söka asyl, men vi har däremot personer i vår närhet som har genomgått denna process i Sverige. Vår egen uppfattning är att begreppet asyl debatteras i många olika forum, exempelvis i

medierna, på den politiska arenan och i sociala medier. Vår ståndpunkt i asylpolitiken vilar i innebörden av mänskliga rättigheter. Vi utgår från att alla lika stora skyldighet att samarbeta för att ta emot personer på flykt. Vi är därför kritiska till en restriktiv invandringspolitik.

Vår förståelse utgår även från språkets centrala roll i samhället och i konstruktionen av vår världsbild. Utifrån detta ser vi språket som centralt inte minst i skapandet av makthierarkier och genom att analysera språket vill vi uppmärksamma maktstrukturer i samhället. Vi anser att media spelar en stor roll i hur asylsökande framställs och därmed uppfattas vilket innebär att vi ser media som en makt- och påverkansfaktor.

1.5 Studiens relevans för socialt arbete

Yrkesverksamma inom socialt arbete, vare sig det gäller inom socialtjänst, på Migrationsverket, boenden eller på en lång rad andra arbetsplatser, kommer i kontakt med utsatta och marginaliserade grupper. Det är viktigt att medvetandegöra och att medvetandegöras om hur specifika grupper kan konstrueras i media. Vi betraktar media som innehavare av makt att påverka bilden av dessa grupper. I relation till detta inser vi vikten av att vi som verksamma inom socialt arbete har ett kritiskt förhållningssätt till maktstrukturer i framställningar och konstruktioner i media. I synnerhet kring grupper som sällan själva får komma till tals i det offentliga rummet. Migration och människor på flykt är ingen ny företeelse men debatteras flitigt i dagsläget, varför ämnet är viktigt att lyfta fram och analysera. Vår förhoppning med uppsatsen är att bidra med en nyanserad förståelse av hur asylsökande konstrueras i media, samt en diskussion om bakomliggande faktorer till detta.

1.6 Disposition

Uppsatsen inleds med detta introduktionsavsnitt och därefter följer ett bakgrundsavsnitt där vi presenterar kontexten kring asylsökande i Sverige och internationellt samt medias roll. Kapitel 3 presenterar tidigare forskning med utgångspunkt i såväl svensk som internationell forskning. I kapitel 4 redogör vi för våra teoretiska utgångspunkter i form av socialkonstruktionism, diskursanalys, makt, elitdiskurser, rasism och maktordningen Vi och Dem. I metodavsnittet

redogör vi bland annat för en modell för kritisk diskursanalys som vi har använt, samt vårt metodologiska tillvägagångssätt. I kapitel 6 redovisas och analyseras vår empiri med därpå följande slutsatser utifrån syfte och frågeställningar. I kapitel 7 för vi en diskussion, och avslutningsvis ges förslag till vidare forskning.

2. Bakgrund

I detta avsnitt har vi för avsikt att ge en sammanfattad kontext kring asylsökande, även om vi är medvetna om att vi inte har möjlighet att ge en heltäckande bild i denna uppsats. Nedan presenteras vissa utvalda aktörer och företeelser i Sverige samt internationellt som har betydelse för vårt forskningsfält. Därefter redogörs för medias roll i samhället och en introduktion ges till tidningarna Aftonbladet och Dagens Nyheter.

2.1 Vad händer i Sverige?

Svensk politik

Socialdemokraterna (S) bildade efter valet 2014 en minoritetsregering tillsammans med Miljöpartiet (MP). Under valet 2014 skedde en stor förändring i den svenska politiken. Sverigedemokraterna (SD) fick nästan dubbelt så många röster som vid riksdagsvalet fyra år tidigare, när de för första gången kom in i riksdagen (Landguiden 2015a; 2015b). SD är i dagsläget Sveriges tredje största parti. När den socialdemokratiska minoritetsregeringen lade fram sin budget offentliggjorde SD sin avsikt att fälla varje regering och budgetproposition som föreslog en ökad invandring, vilket resulterade i att regeringen meddelade om ett förestående nyval. I december 2014, strax innan den officiella utlysningen av nyvalet, slöts en överenskommelse mellan den rödgröna regeringen och Allianspartierna. Denna överenskommelse innebar i stora drag ett möjliggörande för en minoritetsregering att styra landet (Landguiden 2015b).

Det faktum att SD är Sveriges tredje största parti har resulterat i en instabilitet då övriga partier i stor utsträckning inte vill samarbeta med ett invandringskritiskt parti, som SD själva kallar sig (Landguiden 2015b). Partiet beskrivs som odemokratiskt och de övriga partierna i riksdagen tar på ett eller

annat sätt avstånd från SD (Landguiden 2015a). Enligt Lööw (2006), som är docent i historia, har SD sina rötter i organisationen Bevara Sverige Svenskt (BSS) som bildades på 1970-talet. Under 1980-talet var BSS synonymt med invandrar- och flyktingmotstånd, och under detta årtionde kom flertalet extremnationalistiska partier att växa fram. Ett av dessa partier var Sverigepartiet, vilket var av en sammanslagning av BSS och Framtidspartiet. Senare splittrades partiet och SD, den tidigare BSS-falangen, bildades.

SD:s framgång kan dock inte enbart förstås genom en historisk tillbakablick. SD har även gynnats av en växande misstro för andra etablerade partier och media. Partiet har dessutom lyckats väl med att fånga upp antimuslimska tongångar i samhället vilka förstärktes efter terrorattackerna i New York 2001-11-11 och därefter följande terrorattacker i London, Madrid och på Bali. SD använder sig i sin retorik av bilder av en "hotande islamifiering" där det framtida svenska samhället målas upp som ett "mångkulturellt våldsamhälle". Detta kontrasteras mot den nationalromantiska bilden av det "gamla Sverige" fyllt av trygghet, traditioner och harmoni (ibid.).

Enligt van Dijk (2012, s. 23) är den politiska debatten kring immigranter ett vanligt förekommande ämne i media. Dessa debatter påverkas ofta när det finns rasistiska partier i ett land, på så vis att media visar upp en bild av immigranter och integration som ett problem. Dessa rasistiska åsikter reproduceras därmed till befolkningen och det är därför inte förvånande att politiken kring invandring har blivit allt mer restriktiv i Europa oberoende av vilken politisk inriktning regeringen har. Trycket från högerpolitiker och rasistiska partier, samt en strävan efter att vinna folkets röster, leder till att politik som gagnar immigranter blir en svår väg att gå för att vinna ett val i ett rasistiskt samhälle.

Avslutningsvis påverkas det politiska klimatet i Sverige av SD. Det är dock viktigt att poängtera att den politik som förs i dagsläget inte kan kopplas till endast ett parti, som dessutom inte sitter i regeringen. De politiska beslut som tas i dag genomförs av en rödgrön regering, med stöd från övriga partier.

Migration, Migrationsverket och asylprocessen

Med migration avses enligt Nationalencyklopedin (2015) ett "samlingsbegrepp för människors flyttning över olika avstånd". Detta innebär att såväl in- som utvandring, det vill säga immigration respektive emigration, innefattas av begreppet migration. Vi använder begreppet för människor som kommer till Sverige.

Migrationsverket beskriver sitt uppdrag som att de ska pröva ansökningar från människor som vill bosätta sig i Sverige, få svenskt medborgarskap, tillfälligt besöka landet eller söka skydd från förföljelse i hemlandet (Migrationsverket 2015b). Migrationsverket är en statligt reglerad institution, det vill säga att de får sitt uppdrag från Sveriges regering och riksdag samt dess politiker, vilka beslutar om den svenska migrationspolitiken (ibid.). Regeringens mål för Migrationsverket är, kort sammanfattat, att säkerställa och möjliggöra en hållbar migrationspolitik, samt att underlätta rörligheten över nationsgränserna och ta tillvara på dess utvecklingsföljder (Regeringskansliet 2015a). Därutöver är Migrationsverket ansvarigt för att tillhandahålla bostad och pengar till mat för de människor som befinner sig i asylprocessen. Likaså ansvarar organisationen för att få den människa som har fått besked om avslag, eller utvisning, att lämna landet. Om en person har fått sin ansökan beviljad, och därmed även ett officiellt tillstånd att bo i Sverige, är det landsting och kommuner tillsammans med Arbetsförmedlingen som står för integrationsarbetet. Till kommunerna och landstingen betalar Migrationsverket ut den statliga ersättningen för mottagandet av nyanlända med uppehållstillstånd (Migrationsverket 2015b).

Enligt FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna, artikel 14, har alla människor rätt att söka asyl i ett annat land (artikel 14). Det är Migrationsverket som handlägger individens ärende om uppehållstillstånd, oavsett skäl till ansökan. Anknnytning, arbete, studier - det finns flera grunder för uppehållstillstånd. Den stora skillnaden mellan dessa och uppehållstillstånd för asylskäl är att utifrån de tre första grunderna kan en söka uppehållstillstånd vid det egna landets svenska ambassad. Det är alltså inte möjligt att ansöka om asyl på en svensk ambassad utomlands, utan för att göra detta måste personen ta sig till Sverige för att här ansöka om asyl (Migrationsverket 2015c). Migrationsverkets beslut om uppehållstillstånd i Sverige regleras av Utlänningslagen (2005:716). Lagen behandlar och definierar begrepp som flykting, alternativ skyddsbehövande och

övrigt skyddsbehövande, vilka är skäl för att bevilja asylsökande uppehållstillstånd. Den första paragrafen i fjärde kapitlet definierar en flykting som en person som känner välgrundad fruktan för sitt lands regering eller andra individer och grupper i landet på grund av exempelvis personens kön, sexuell läggning, ras, politisk uppfattning eller annat, samt inte kan få skydd i det landet och därför har flytt. Skydd definieras endast som något som staten, alternativt organisationer eller parter som har kontroll över staten, tillgodoser.

I andra paragrafen i lagens fjärde kapitel definieras begreppet alternativt skyddsbehövande i enlighet med EU:s regler (Migrationsverket 2015c). Hit räknas den person som inte omfattas av första paragrafen men trots detta befinner sig utanför sitt land och inte bedöms kunna återvända till hemlandet utan att riskera dödsstraff, tortyr eller liknande bestraffning. Detta gäller även om personen riskerar att skadas på grund av en inre eller yttre väpnad konflikt, där kraftigt och okontrollerat våld förekommer. Detta gäller oberoende av om det är landets myndigheter eller enskilda grupper som står bakom hotet, men förutsätter att den egna staten inte kan tillgodose individens behov av ett varaktigt skydd gentemot detta hot.

I paragraf 2a i samma kapitel definieras begreppet övrigt skyddsbehövande. Paragrafen har ingen motsvarighet i EU-rätten eller i internationella konventioner (Migrationsverket 2015c; Utlänningslagen 2005:716). Här avses en person som i andra fall än i andra paragrafen, befinner sig utanför sitt hemland på grund av inre eller yttre väpnade konflikter eller andra motsättningar i landet och känner välgrundad fruktan att utsättas för övergrepp om hen återvänder. Bestämmelsen gäller oavsett om det är myndigheterna eller andra enskilda grupper i hemlandet som står bakom risken för övergrepp, och förutsätter att den egna staten inte kan tillgodose individens behov av varaktigt skydd. Bestämmelsen innefattar även personer som inte kan återvända till sitt hemland på grund av en miljökatastrof.

Handläggningstiden, det vill säga tiden mellan det att ansökan lämnas in till att ett beslut tas, är bestämd till max tre månader. På grund av att antalet människor som söker asyl i Sverige har ökat på kort tid har Migrationsverket gått ut med att väntetiderna för att initiera en asylutredning har blivit längre (Migrationsverket 2015d).

Nyhetsändelser under juli, augusti och september 2015

Under vår genomgång av materialet har vissa nyhetsändelser utmärkt sig. Vi ämnar här lyfta fram några av dem i syfte att ge viss kontext till i artiklarna i vår studie. Ett par av dem har varit bilder på barn som har hänvisats till i flera texter som berörande och startskott för människors engagemang (se exempelvis Aftonbladet 2015-09-12 eller Aftonbladet 2015-09-18). Ytterligare en händelse av vikt är diskussionen kring regeringens höstbudget, vilken presenteras i september. I relation till migration har det handlat om ansträngningen på statsfinanserna och hur migrationen ska kunna finansieras (se exempelvis Dagens Nyheter 2015-09-22). De människor som söker skydd inom EU under perioden har också fått medlemsländer att föra en debatt om alla länders ansvar och presentera förslag som att alla länder måste ta emot en viss kvot asylsökande människor (se exempelvis Dagens Nyheter 2015-09-11).

2.2 Vad händer internationellt?

Europeiska unionen och Sverige

Inom EU råder fri rörlighet för alla medborgare i ett medlemsland: med detta menas att medborgarna får resa till, och vistas i, ett annat medlemsland i upp till tre månader. Den fria rörligheten inom EU kompletteras ytterligare av det så kallade Schengenavtalet, vilket reglerar passkontroller medlemsländer emellan, och mer specifikt möjliggör lättare in- och utresa genom att ta bort gränskontrollerna. Medan alla medlemsländer i EU omfattas av den fria rörligheten är det bara de länder som ingått i avtalet som omfattas av Schengensamarbetet, vilket Sverige ingår i. Genom att gränserna mellan medlemsländer har blivit öppnare, ingår det i EU:s samarbete att stärka och ytterligare kontrollera landsgränserna mot länder som inte är medlemmar. Gränskontroller kan upprättas mellan länder inom Schengenområdet vid förutsägbara händelser som exempelvis sportevenemang, terroristattacker, eller om gränskontrollen brister mot länder som inte är EU- eller Schengenmedlemmar (EU-upplysningen 2015).

Vad gäller människor, vilka i sammanhanget kallas tredjelandsmedlemmar i EU:s lagstiftning, som vill ansöka om uppehållstillstånd inom EU regleras dessa av Dublinförordningen. I förordning (EU) 604/2013, artikel 13, föreskrivs att den

stat som tredjelandsmedborgaren anländer till vid inresa i EU är den stat som ska behandla individens ansökan om internationellt skydd. Artikel 13 föreskriver även att denna stats ansvar upphör att gälla efter tolv månader. För att möjliggöra kontroll av att inresestaten är den stat som behandlar individens ansökan har databasen Eurodac inrättats, ett system i vilket inresandes fingeravtryck registreras. Avsikten är att inresande ska registrera sig i det land där de har sin första myndighetskontakt, och detta används sedan för att fastställa vilken stat som bär ansvaret för att behandla individens ansökan (Förordning (EU) 604/2013).

Schengensamarbetet har dock kritiserats offentligt i olika forum, och samarbetets vara eller icke vara har ifrågasatts. Det diskuteras att ett gemensamt synsätt avseende flyktingpolitiken inte har kunnat arbetas fram, varför respektive lands flyktingmottagande skiljer sig avsevärt inom Schengen och EU (Lönnaeus 2015-09-19). Dels i hur många människor på flykt varje land tar emot, dels hur dessa människor blir bemötta av gränspolis och andra instanser. En bakgrund kan vara att utan en enad syn på flyktingpolitik inom EU kan respektive land tolka FN:s konvention om de mänskliga rättigheterna samt flyktingkonventionen som det passar det egna landet (ibid). Vissa länder inom EU har valt att sätta upp staket eller stängsel längs sina landsgränser för att ytterligare kunna kontrollera människor på flykt, eller avvisa dem helt. Detta menar vissa artikelförfattare är ett tecken på att EU:s regelverk inte fungerar, varpå vissa länder inom EU vill införa flyktingkvoter för hur många människor medlemsländerna obligatoriskt ska ta emot (Ström Melin 2015-09-19). Andra skribenter menar att Schengensamarbetet aldrig fungerat – Norling (2015-09-20) skriver att möjligheten att som EU-medborgare resa fritt inom EU utan pass har visat sig gälla främst människor med västerländska utseenden. Inre utlänningskontroller har genomförts och har inneburit att de människor som inte har ett västerländskt utseende har behövt resa med pass för att styrka sitt medborgarskap inom unionen.

Vilka länder kommer de asylsökande från?

Enligt Migrationsverkets statistik gällande perioden januari till september 2015 inkom flest asylansökningar från personer från Syrien, Afghanistan och Eritrea (Migrationsverket 2015a). Under denna period inkom 25 682 asylansökningar

från människor från Syrien, 9 925 från Afghanistan och 5 982 från Eritrea. Under den tidsperioden inkom totalt 73 079 asylansökningar till Migrationsverket. Totalt 40 673 ärenden avgjordes inom denna tidsperiod och 56 procent av dessa fick bifall att stanna i Sverige. Vissa av de som fick avslag var så kallade Dublinärenden och fick därmed avslag i Sverige men har möjlighet att söka asyl i inreselandet i Europa. Om en bortser från Dublinärenden är bifallsandelen 77 procent (ibid.). Observera att det inte finns någon korrelation mellan antalet ansökningar och antalet avgjorda ärenden i år eftersom de som har fått sina ärenden avgjorda detta år kan ha ansökt om asyl tidigare år. Detta på grund av handläggningstiden som enligt Migrationsverket (2015d) har blivit längre.

Som ett exempel på varifrån människor flyr och till vilket land de flyr kan kriget i Syrien stå. Det har pågått sedan 2011 och en humanitär kris har utlöst. Detta har lett till att fyra miljoner människor tvingats fly från Syrien och 7.6 miljoner har tvingats fly till andra delar av landet (Sverige för UNHCR 2015). De flesta människorna, närmare två miljoner, har flytt till grannländer som Libanon och Jordanien. Av de miljoner människor som flytt sedan kriget utbröt har 135 000 fått uppehållstillstånd i något Europeiskt land, och av dessa har 55 000 tagits emot av Sverige (Regeringskansliet 2015b).

2.3 Media

Medier av olika slag är en av de primära källor vi människor har för att nås av och tillgodogöra oss av viss kunskap om den värld vi lever i. Individens kunskap om det politiska läget är inte sällan beroende av nyhetsmediernas rapportering om just detta, och på liknande sätt fungerar det även i fråga om annan kunskap om samhället (Strömbäck 2014, s. 74). För att citera Strömbäck, "om kunskap är makt, och kunskap bygger på information, då har de som kan påverka informationen och till vilka den sprids alltid möjlighet att utöva makt" (s. 15).

Den journalist som skriver en nyhetsartikel arbetar alltid i ett visst sammanhang, en kontext. De tillhör en organisation och måste ta hänsyn till både redaktionella riktlinjer och till generella riktlinjer för den egna yrkeskåren. Dessa riktlinjer kan vara så väl formella och uttalade som informella och underförstådda (ibid. s. 30f). Det finns därför vissa ramar inom vilka journalisten bör hålla sig när

den agerar i sin yrkesroll och det ter sig därför inte sannolikt att en skribent ska agera helt på eget bevåg.

Enligt van Dijk (2012, s. 17) är media den mest inflytelserika aktören avseende debatter kring personer med utländsk bakgrund och rasism. Resonemanget bygger på det faktum att, trots att politiker ofta får första ordet i dessa debatter så är de först tillgängliga för allmänheten när media publicerar artiklar om vad politiker har uttryckt. Vad som skrivs i media är beroende av vilka källor som används och dessa källor är ofta personer med en hög ställning i samhället, som exempelvis politiker (ibid. s. 18). Vidare menar van Dijk att de källor som ofta förbises eller ignoreras är de personer som anses tillhöra grupper med mindre makt i samhället, som exempelvis etniska minoriteter. Detta gäller även när det är debatter kring etniska minoriteter, eller händelser som personerna själva har deltagit i. van Dijk problematiserar detta ytterligare genom att poängtera att de flesta journalister i Europa är vita och att de vanligtvis föredrar vita personer som källor (ibid. s. 20).

De två tidningar som vi har valt, Aftonbladet och Dagens Nyheter, positionerar sig olika i ett tänkt politiskt spektrum, som löper från vänster till höger. Trots att de har valt att använda sig av epitetet oberoende följs detta av socialdemokratisk i det ena fallet och "liberal" i det andra. Vi kan därför ana att det, åtminstone på ledarsidorna där den politiska ståndpunkten tillåts visa sig (van Dijk 2012, s. 239), kommer att uttryckas skilda ståndpunkter i politiska frågor vid en eventuell jämförelse av tidningarna. Det kan därför vara värt att ägna en tanke åt att fundera över om det inte kan vara så att journalistiken potentiellt kan vara färgade av redaktionens (oberoende) politiska tillhörighet.

Det finns förmodligen hos många en tanke om en viss uppdelning mellan morgon- och kvällstidningar i fråga om seriositet eller "sensationslystnad". Strömbäck (2014, s. 165) skiljer mellan *viktiga* och *hårda* kontra *intressanta* och *mjuka* nyheter. Strömbäck (2008, s. 19) finner i en studie, där han undersöker vad som utmärker nyhetsurvalet i vissa ledande svenska nyhetsmedier med särskilt fokus på nyheter om hot och risker, att det i själva verket finns en tydlig skillnad mellan morgon- och kvällstidningar avseende detta. Medan morgontidningarna i en högre utsträckning fokuserar på nyheter om politik, ekonomi eller liknande, fokuserar kvällstidningarna i en högre grad på exempelvis underhållning och förströelse, sport, medicin, hälsa och friskvård. Vad som dessutom visar sig är att

kvällstidningarna fokuserar mer på nyheter som kan “framkalla en känsla av hot och rädsla hos publiken” (ibid). Människor tenderar att uppmärksamma och minnas negativ information framför positiv sådan, vilket kan förklara varför medierna väljer att uppmärksamma hot, risker och kriser. Det leder helt enkelt till framgång i kampen om människors uppmärksamhet (ibid. s. 7).

Nedan finns presentationer av de båda tidningarna där citaten är hämtade från respektive tidnings hemsida. Redan där kan vi ana en skillnad i hur de väljer att definiera och profilera sig. Kvällstidningen Aftonbladet konstaterar att journalistiken ska vara “kritiskt granskande och samtidigt underhålla” medan det i presentationen av morgontidningen Dagens Nyheter inte återfinns någon explicit uttalad målsättning av att underhålla.

Aftonbladet

Aftonbladet (AB) är en rikstäckande, dagligt utgiven kvällstidning som säljs i lösnummer. Det är även möjligt att prenumerera på tidningen. AB hade, enligt statistik publicerad på dess hemsida (AB 2015a) i augusti 2015, knappt 3,5 miljoner läsare av pappers-, webb- och mobilupplaga av tidningen per dag. En stor del av artiklarna behandlar nöjen och "kändisar", men i tidningen återfinns även artiklar som behandlar politik, ekonomi, aktuella händelser både nationellt och internationellt. Tidningen profilerar sig som oberoende socialdemokratisk (AB 2015b). På hemsidan går att läsa:

Aftonbladet är Nordens största, mest lästa dagstidning. Den kommer ut 365 dagar om året och läses av människor i hela Sverige samt större städer och turistorter utomlands. Aftonbladet är en bred tidning som står på läsarens sida. Journalistiken ska vara kritiskt granskande och samtidigt underhålla och driva opinion i samspel med läsarna. (AB 2015c)

Dagens Nyheter

Dagens Nyheter (DN) är en rikstäckande, dagligt utgiven morgontidning som säljs via prenumerationer men som även finns tillgänglig som lösnummer. DN är i sin

lokala upplaga en uttalad storstadstidning med fokus på Stockholm, dock är detta fokus mindre synligt i den rikstäckande upplagan. På hemsidan läser vi följande:

Dagens Nyheter är oberoende liberal. Vi står fria från partier, organisationer och ekonomiska maktsfärer. Vår utgångspunkt är att människor, oavsett social bakgrund, ska ha möjlighet att följa vad som händer i världen och kunna delta i debatten om viktiga samhällsfrågor. Vi verkar i en upplysningstradition som ska bidra till att svenskarna förblir ett läsande och tänkande folk [...] Vi slår vakt om objektivitet och oberoende verksamhet på alla plan. Dagens Nyheter papperstidning läses av 793 100 personer mellan 15 och 79 år och DN.se har cirka 1,5 miljoner unika webbläsare varje vecka. (DN 2015)

3 Tidigare forskning

Här presenteras sammanfattningar av den forskning vi har tagit del av. Vi har för avsikt att först redogöra för den internationella forskningen och därefter den svenska forskningen. Forskningen är kopplad till media, icke-infödda svenskar, asylsökande, diskriminering, politik och diskurser. Därefter ger vi en kort sammanfattning av kunskapsläget utifrån forskningen som vi har redogjort för.

3.1 Internationell forskning

Migrationens inverkan på ekonomin

OECD beskriver sig själva som en organisation med syfte att förbättra människors ekonomiska och sociala liv runtom i världen, genom att med statistik och siffror påvisa hur människors liv ter sig i olika länder (OECD 2015). De har studerat hur migration påverkar ekonomin inom tre områden; arbetsmarknaden, statskassan och den ekonomiska tillväxten (OECD 2014, s. 1). På arbetsmarknaden visar forskningen att immigranter gynnar flexibiliteten och att de har en viktig roll inom arbeten som kräver både högre och lägre utbildning. Forskningen påvisar dessutom att endast en liten del av arbetande immigranter kom till ett land genom

kontrollerad arbetskraftsinvandring - de flesta kom av anknytningsskäl, humanitära skäl eller genom en fri rörlighet länder emellan (ibid. s. 2).

Vad gäller statskassan visar denna forskning att immigranter bidrar mer i form av skatt och sociala avgifter än vad de får i bidrag. I de fall där immigranter har en mindre fördelaktig skattemässig position, eller mindre möjlighet att bidra, beror det snarare på lägre löner för den gruppen än ett beroende av ekonomiskt bidrag. Anställning på arbetsmarknaden är den viktigaste faktorn för immigranternas skattemässiga bidrag. Att arbeta för en ökning av andelen anställda i den här gruppen är att arbeta för en ökning av skattemässiga intäkter i statskassan. Migration leder till en ökning i antalet personer i arbetsför ålder vilket gynnar den ekonomiska tillväxten (ibid. s. 2f). Migranter bidrar med färdigheter och leder till en teknologisk utveckling i mottagarlandet samt bidrag både inom forskning och innovation (ibid. s. 4).

Rasism i media

Sociologen Teun van Dijk har studerat hur nyheter, specifikt i den engelska tidskriften *The Sun*, kan producera samt reproducera en ny form av rasism: en rasism som inte innefattar exempelvis slaveri och apartheid. Den nya formen av rasism tar sig snarare uttryck i argument för skillnader mellan vissa grupper (van Dijk 2000, s. 33f). Skillnaden anses inte vara biologiskt underbyggd, som kan argumenteras att "den gamla rasismen" var, utan utformad utifrån olikheter i kulturer där den "andra" kulturen anses ha brister eller fel. Som exempel kan nämnas bristande ambitioner eller ett beroende av ekonomiskt bistånd, menar van Dijk. Dessa brister anses ofta behöva korrigeras (ibid. s. 34). Rasism existerar i två sfärer, menar författaren; dels i den sociala sfären i form av vardagliga diskriminerande praktiker och dels i en kognitiv sfär som består av människors åsikter (ibid. s. 35).

Då den nya formen av rasism är mer subtil är den också diskursiv, menar van Dijk. Den tar sig uttryck, utspelas samt bekräftas i tal och skrift – och ses därför ofta som oförargligt tal utan vidare konsekvenser (ibid. s. 34). Grundläggande argumenteras i artikeln för medias maktroll i samhällsdiskursen: att media har mest inflytande över flest personer i samhället (ibid. s. 36). Media styrs generellt av vita människor vilka också är konsumentgruppen, medan

minoritetsbefolkningen och antirasister har lite inflytande och lite debattutrymme (ibid. s. 37). Vem som har makt och inflytande visas också i vems röst som hörs i nyhetsartiklar. Detsamma gäller hur det är möjligt att prata om ett ämne: media presenterar ämnet och "fakta" relaterat till det, och är därför ofta först att ge en definition av situationen och lägger därmed grunden för vilka åsikter som regerar, menar van Dijk (ibid. s. 38).

Rasism kan ta sig uttryck på olika sätt i en diskursiv analys. Initialt kan det visa sig i val av ord när en grupp beskrivs i skrift, som exempelvis "illegal" invandrare. Detsamma gäller i beskrivning av handlingar, där exempelvis "terrorist" antyder en viss minoritetstillhörighet medan "ensam galning" ger läsare andra associationer (ibid. s. 39). I relation till en "migrationsdebatt" blir det tydligt att minoritetsbefolkningen presenteras i en passiv roll om de inte är agenter i en negativ handling, som exempelvis att invandra "illegalt" (ibid. s. 40). Allt detta bidrar till att befästa den grupp som redan innehar maktpositionen och att ytterligare åsidosätta den grupp som inte får komma till tals. Avslutningsvis är författarens slutsats att immigranter representeras stereotypt som att de bryter både mot normer och lagen och därför är ett hot mot Oss. Vi, i motsats till De, representeras som offer eller som handlingskraftiga mot De som är avvikande (ibid. s. 48).

Migration, asyl och välfärd

Sociologerna Bloch och Schusters (Bloch & Schuster 2002, s. 393) studie fokuserar på de nordeuropeiska länderna England och Tyskland, samt de sydeuropeiska länderna Spanien och Grekland. De undersöker hur personer med olika slags medborgarskapsstatus ges olika rättigheter i välfärdsstater. De behandlar även marginaliseringen och den ökande uteslutningen av asylsökande i Europeiska länder. Vidare poängteras att välfärden i Europeiska länder av vissa ses som en magnet för asylsökande vilket används som ett argument för att reducera välfärden i vissa länder i Europa. Med detta sagt menar Bloch och Schuster att asylsökande används som verktyg i politiken och de undersöker konsekvenserna av detta resonemang - nämligen rasism och främlingsfientlighet (ibid. s. 394).

Ett argument som används för att begränsa migrationen är att de som kommer till landet tar del av välfärdens resurser. En bakomliggande premis för denna argumentation är att välfärden består av begränsade resurser. De menar att välfärdssystemet visar vilka som är del av en nation och vilka som inte är det, till exempel de asylsökande. Vidare beskrivs hur argumenten för att begränsa tillgången till välfärden och arbetsmarknaden för de asylsökande bygger på ett påstående om att detta ska begränsa antalet personer som söker sig till landet (ibid. s. 395). Denna begränsning är möjlig att göra eftersom de asylsökande konstrueras som personer som bara tar och inte som personer som kan bidra ekonomiskt till landet (ibid. s. 404). Vidare menar författarna att värdiga och ovärdiga fattiga människor fortsatt används i den samhälleliga diskursen. Människor som söker asyl ses allt oftare som ovärdiga när deras skäl för att söka asyl ifrågasätts (ibid. s. 399).

Författarna argumenterar för att den politiska diskursen kring asyl har förstärkts av media som ofta beskriver asylsökande i termer som bedragare, parasiter, bidragsfuskare och ekonomiska flyktingar. Denna terminologi förstärker kopplingen mellan asylsökande och välfärden och media är därmed huvudaktör inom politiken när det kommer till asyldebatten. Slutsatsen blir att denna retorik, som innefattar uteslutning och fientlighet, har lett till en ökad rasism i Europa (ibid. s. 406).

3.2 Svensk forskning

Konstruktionen av invandrarbilden i svensk media

Marcus Johansson, som är filosofie doktor i statskunskap, undersöker hur Nerikes Allehanda och Örebrokuriren skriver om invandrare under en tjugoårsperiod mellan åren 1980 och 1999 (Johansson 2006, s. 164). Syftet med studien är att granska makt och strukturell diskriminering, i relation till svenskar och invandrare, i Örebros lokalpress. Författaren analyserar artiklarna utifrån hur invandrare beskrivs. Johansson tematiserar sedan beskrivningarna utifrån artiklar där invandrare beskrivs som ett kollektiv eller individ samt som problem eller resurs (ibid. s. 167). Grundläggande beskriver Johansson mediernas roll som kontaktlänk mellan politiker och väljare, samt allmänhetens beroende av medier för att få information om nyhetsläget. Författaren argumenterar för att det i dag är

media som för opinionsbildning och styr över agendan. Nyhetsflödet påverkar allmänhetens kunskap och förståelse av vår verklighet (ibid. s. 164f).

Studiens resultat visar att artiklar där invandrare framställs som resurser är få i relation till de artiklar där de beskrivs som problem. Majoriteten av artiklarna framställer invandrare som ett kollektiv av problematisk karaktär. Vissa förändringar förekommer över tjugoårsperioden. Den största förändringen är att artiklarna där invandrare beskrivs som ett problem ökar över tid (ibid. s. 169f). Tidningarna beskriver ofta invandrare i en negativ kontext som exempelvis kriminalitet, arbetslöshet och segregering. Ytterligare en fråga som Johanssons material belyser är diskussionen om invandring i relation till regler gällande asyl, visum eller kritik mot själva invandringspolitiken (2006, s. 171). Detta kan förmodas påverka majoritetens bild på så vis att invandrare ses som problematiska medan den svenska majoritetsbefolkningen, i kontrast till invandrare, implicit framställs som resursskapande och laglydig (ibid. s. 184). Mediernas medverkan i den strukturella diskrimineringen av invandrare i Sverige handlar om att producera och reproducera invandrarbilden. Detta leder till en konstruktion av en över- och underordning i samhället då media implicit, och ibland explicit, framställer den svenska majoritetsbefolkningen som överordnad andra grupper. I media tillåts ofta de dominanta grupperna komma till tals medan invandrare sällan själva får möjlighet att framföra sitt perspektiv i media (ibid. s. 185f).

Diskriminering av underordnade grupper i svensk media

Ylva Brune (Brune 2006, s. 89), filosofie doktor i journalistik och masskommunikation, undersöker former och uttryck av diskriminering och rasism samt inkludering och antirasism. Materialet är insamlat under två veckor våren 2005 från de tre stora svenska tidningarna Dagens Nyheter, Sydsvenska Dagbladet och Aftonbladet.

Avseende synlighet i tidningarna, det vill säga vilka som blir intervjuade, porträtterade eller omtalade, är icke infödda svenskar och deras barn kraftigt underrepresenterade. Studien visar att andelen personer med utländsk bakgrund som syns varierar mellan 2 – 20 procent, beroende på tidning och del av tidningen (ibid. s. 100). Osynliggörandet av personer från underordnade grupper kan vara en form av diskriminering. Värt att notera är dock att även synliggörande

av dessa grupper kan vara en form av diskriminering om de synliggörs i en negativ kontext (ibid.). I studien framkommer även att i artiklar där personer med utländsk bakgrund tydligast synliggörs, handlar 40 – 49 procent av dessa artiklar om Deras brott (ibid. s. 101f). I relation till detta framhåller författaren hur förödande negativ den formen av representation är. Detta förtydligas när nyhetsrapportering om rasism och diskriminering närmast är obefintlig (ibid. s. 103). Detsamma gäller när åtgärder Vi har på problemen anses empatiska och omtänksamma, i relation till det onda (ibid. s. 90f).

Brune redogör för naturlig inkludering, det vill säga att människor som invandrat inte endast hörs eller syns i relation till invandring, avvikelser eller problem utan i egenskap av att vara medborgare. Här finner författaren att ett maktperspektiv blir synligt. De människor som är naturligt inkluderade i nyhetsrapporteringen är människor som innehar en maktposition i egenskap av exempelvis forskare, höga politiker och ekonomer (ibid. s. 108). Människor som inte innehar den maktpositionen reduceras dock till illustrationer av problem, och ses som representanter för hela grupper (ibid. s. 109). Detta sker genom att Vi talar om Dem, där texten utgår från en diskurs som Vi kan solidarisera oss med (ibid. s. 90f).

3.3 Sammanfattning av tidigare forskning

Gemensamt för samtliga artiklarna är medias roll i skapandet av människor som problem: som kulturellt undermåliga i motsats till Oss, som bidragstagare, som kriminella och som en okontrollerbar ström över Sveriges gränser. Det är media som styr nyhetsflödet, vilka som ska synas och höras i relation till vilka ämnen. Media har därför makt över allmänhetens uppfattningar om, förståelse av och kunskap kring migranter samt svensk invandringspolitik.

Den internationella forskning vi har redogjort för har flera resonemang och slutsatser gemensamt. Forskningen visar att det finns en uppfattning om att människor som har immigrerat eller flytt är kulturellt annorlunda än Vi. Särskiljning görs utifrån en rasistisk föreställning om ofördelaktiga egenskaper och värderingar knutna till Deras kultur och etnicitet. Gruppen ses som en belastning för ett lands välfärdssystem och arbetsmarknad, vilket används som

argument för ett minskat flyktingmottagande. Detta trots att det finns forskning som motbevisar det påståendet.

Gemensamt för den svenska forskning som vi har redogjort för är att människor som har flytt eller invandrat sällan får föra sin egen talan. Ofta beskrivs gruppen som ett problem, i relation till ett Sverige där det är ordning och reda, eller får sin röst villkorad med bedyranden om vilket bra land Sverige är. Människor som har flytt beskrivs regelbundet som ett kollektiv, och individer görs till representanter för hela gruppen människor, utan större möjligheter att påverka bilden av sig själva.

Generellt är det nödvändigt att ta del av tidigare forskning för att få kunskap om forskningsområdet, samt vilka kunskapsluckor som finns. Vi har, genom att ta del av tidigare forskning, fått kunskap om medias position, språkets makt och om hur utlandsfödda personer regelbundet diskrimineras. Vi har även valt att inkludera forskning som belyser ytterligare ett sätt att betrakta relationen mellan asylsökande och samhällets kostnader och vinster, i syfte att använda detta i vår analys. Ovanstående kunskapsläge är viktigt för vår studie då det ger oss en grund för att samla in och analysera vår empiri. Det vår studie och våra forskningsfrågor kan bidra med inom forskningsfältet är en analys gjord på aktuella nyhetsartiklar. Vi bidrar även med en tydlig fokusering på människor som söker asyl. Debatten om asylsökande är ett aktuellt ämne i Sverige och Europa, med yttranden från flera aktörer med politisk och medial makt. Vi anser det viktigt att kontinuerligt synliggöra makt och rasistiska diskurser i svensk media. Utöver den tidigare forskning vi här har redogjort för behöver vi även teoretiska ramar för att genomföra studien vilket vi kommer presentera nedan.

4 Teoretiska utgångspunkter

I detta avsnitt presenteras de teoretiska utgångspunkterna, vilka är socialkonstruktionism, diskursanalys, makt, elitdiskurser, rasism samt maktordningen Vi och Dem. Vad gäller diskursanalysen har vi här för avsikt att ge en introduktion till dess teoretiska utgångspunkter, för att sedan redogöra för diskursanalys som metod i metodavsnittet. Avslutningsvis ger vi en

sammanfattande beskrivning av hur de teoretiska utgångspunkterna relaterar till varandra.

4.1 Socialkonstruktionism

Vi utgår från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv i behandlingen av det empiriska materialet. Begreppet härstammar från sociologin och användes först av sociologerna Berger och Luckmann vilkas utgångspunkt är att "verkligheten" i själva verket består av överenskommen kunskap som delas av människor med en gemensam bild av hur denna verklighet ser ut. Den överenskomna kunskapen syftar till att organisera vår tillvaro i världen och i det samhälle vi verkar (Payne 2014, s. 18). Inom socialkonstruktionismen är en grundläggande tanke att den sociala interaktionen ligger till grund för all kunskap, vilken bildas i sociala samspel där konstruktionen av relationen mellan subjekt och objekt tar plats. Konstruktionen av dessa relationer skapar vår självförståelse och vår verklighetsuppfattning. På detta vis formas en social ordning som både kan vidmakthållas eller förändras (Thomassen 2007, s. 205ff).

Det är viktigt att poängtera att, även om fenomen konstrueras, så är de inte för den sakens skull desto mindre verkliga. Snarare är konstruktioner och diskurser vad som ger världen form och innehåll. Dominerande språklig praxis bestämmer sedan tillgång, strukturering och tolkning av denna verklighet. Att utgå från ett socialkonstruktionistiskt perspektiv kan bidra till en ökad medvetenhet om den sociala konstruktionen av verkligheten, och det faktum att den alltid går att konstruera annorlunda. Det socialkonstruktionistiska perspektivet kan därför användas som ett verktyg för att dekonstruera "självklara" fenomen genom att tydliggöra vad konstruktioner består i, hur de är uppbyggda, vad de lyfter fram och vad de därigenom även utelämnar. Vid dekonstruktion av text är syftet att granska och ställa frågor till dominerande diskurser för att tydliggöra de betydelser som missas eller undanhålls (ibid.).

Vivien Burr (i Winther Jørgensen & Phillips 2000) lyfter fram fyra premisser för socialkonstruktionismen som även gäller för diskursanalysen. Dessa premisser är:

1. *En kritisk inställning till självklar kunskap.* Kunskapen om verkligheten kan inte ses som objektiv utan bör istället ses som en produkt av våra sätt att kategorisera verkligheten.
2. *Historisk och kulturell specificitet.* Kunskapen och synen på världen är beroende av historia och kultur vilket innebär att våra identiteter och våra verklighetsbilder är föränderliga.
3. *Samband mellan kunskap och sociala processer.* Vår verklighetsuppfattning skapas i sociala processer. Kunskap skapas i sociala samspel där det ständigt pågår diskussioner om vad som är sant och falskt.
4. *Samband mellan kunskap och social handling.* Olika sociala världsbilder och sociala konstruktionen om vad sanning och kunskap är leder till olika sociala handlingar. Detta eftersom en bestämd världsbild tillåter vilka handlingar som är möjliga och vilka som är otänkbara (s. 11f).

4.2 Diskursanalys

Begreppet diskurs används frekvent och kan i olika sammanhang ha en varierande betydelse (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 7ff). Den mest frekvent använda innebörden av begreppet är en tanke om att språket struktureras i mönster, vilka påverkar hur vi agerar inom ett socialt område. Exempel på diskurser kan exempelvis vara "politiska diskurser" eller "rasistiska diskurser". Diskursanalys används för att analysera mönster i diskurser och består av inslag från flera olika tvärvetenskapliga och multidisciplinära ansatser från olika sociala områden. Varje enskild diskursanalytisk inriktning har en bestämd uppfattning om begreppet diskurs, men en förenklad definition av begreppet är enligt Winther Jørgensen och Phillips att se det som "*ett bestämt sätt att tala om och förstå världen (eller ett utsnitt av världen)*" [författarnas kursivering] (ibid. s. 7). Diskurser är enligt Boréus (2015, s. 177) "språkliga praktiker – regler för och regelbundenheter i hur man kategoriserar och talar". Ett konstruktionistiskt perspektiv tillför idéer om att olika diskurser i själva verket utgör olika tänkbara beskrivningar av någonting, vilka leder fram till att specifika bilder av verkligheten uppkommer (Bryman 2011, s. 475).

Diskursteorins utgångspunkt är att det sociala ses som en diskursiv konstruktion och de flesta sociala fenomen anses kunna analyseras med redskap från diskursanalysen (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 31). Det är viktigt att vara medveten om att diskursanalysen innehåller både en teori- och en metodgrund vilka är sammanlänkade (ibid. s. 10).

Winther Jørgensen och Phillips (ibid. s. 31) utgår från Laclau och Mouffes litteratur kring diskursteori och poängterar att denna med fördel går att kombinera med författare som fokuserar på metod för att få mer praktiska verktyg till analysen. Laclau och Mouffes teori grundar sig i de två teoretiska traditionerna marxism och strukturalism/poststrukturalism. Marxismen lägger grunden för tanken om diskursen som konstruerande av det sociala medan strukturalismen fokuserar på betydelsebildningsprocesser i språket (ibid. s. 32). Även Faircloughs kritiska diskursanalys betonar att diskursen har en inverkan på konstruktionen av den sociala praktiken. Till skillnad från Laclau och Mouffe menar Fairclough dock att diskursen bara är en av flera bidragande faktorer av varje social praktik. Faircloughs utgångspunkt är tydligt förankrad i en mer traditionell marxism och har mindre anknytning till poststrukturalismen än Laclau och Mouffe (ibid. s. 13).

Olika inriktningar av diskursanalys har ett gemensamt filosofiskt antagande om språkets roll i den sociala konstruktionen av verkligheten (ibid. s. 10). Språket möjliggör skapande av representationer av verkligheten vilka aldrig kan förväntas återge en sann bild av hur verkligheten ser ut, utan enbart kan bidra till själva skapandet och återskapandet av den (ibid. s. 15). En fördjupning av detta presenterades i avsnittet om socialkonstruktionism. De olika inriktningarna delar vidare en syn på språk och subjekt, där språket anses konstruera sociala identiteter och relationer (ibid. s. 15f) vilket i förlängningen leder till skapandet av subjekt i diskurser (ibid. s. 23).

4.3 Makt

Våld, att övervakas, eller hur ord får sin betydelse är olika former av makt. Ytterligare en aspekt av makt är språkets makt, det vill säga hur vi använder språket i relation till saker, händelser och relationer (Börjesson & Rehn 2009, s. 30, 83). Börjesson och Rehn för resonemanget att hur en människa kategoriseras, är i konstant medling genom språkhandlingar (ibid. s. 83). Vilken mänsklig eller

social kategori som används för att beskriva en människa innebär också att andra beskrivningar utesluts - alla berättelser eller meningsutbyten är skapade som uteslutande av andra möjliga sätt att beskriva någon (ibid. s. 84). De olika sätten att beskriva en människa på är sammankopplade med ett innehåll - egenskaper, beteenden, brister eller sätt att leva sitt liv (ibid. s. 85). Således är det viktigt på vilket sätt människor beskrivs och inte, vari maktaspekten ligger (ibid. s. 86). Dessa kategorier, eller sätt att beskriva människor, kan vara valbara - exempelvis en viss identitet - eller påtvingade - exempelvis man/kvinna, vit/svart (ibid. s. 103). Börjesson och Rehn för resonemanget att oavsett hur dessa beskrivningar värderas, positivt eller negativt, har de stor påverkan på människors liv (ibid. s. 102). En maktteknik, som är sammankopplat med språket, är makten att kunna kontrollera diskursen. Detta sker genom makten att kunna definiera begrepp och att ha kontroll över hur språket används. Genom att styra hur språket används är det möjligt att sätta gränser för vad som är tillåtet att uttryckas och vad som inte får uttryckas. En av de aktörer som har möjlighet att kontrollera diskurser är media (ibid. s. 17f).

Michel Foucault är en av de viktigaste bidragsgivarna till både diskursanalys och diskussionen om makt. Foucault gick emot idén att makt endast tillhör, samt utövas av, vissa människor och menade istället att makt alltid existerar i alla situationer, relationer och samspel mellan människor (ibid. s. 45). Vidare menade Foucault att makt inte endast har som syfte att begränsa och förtrycka utan att det också är en produktiv kraft som ger oss exempelvis kunskap och skapar diskurser (ibid. s. 46).

Fortsättningsvis har begreppet *makt/kunskap* stor betydelse för hur Foucault förstår makt. Han menar att de båda företeelserna är tätt sammankopplade: kunskapen som presenteras är en del av en maktapparat som också gör kunskapen legitim och viktig, samtidigt som maktapparaten också upprättar kontroll över kunskapen (ibid.). Att begreppen kunskap och makt går hand i hand blir tydligt i resonemanget att genom att få kunskap kan en få makt, och genom att få makt kan en tala om kunskap. För att förstå hur makt fungerar krävs därför en förståelse för hur olika ledande kunskaper har uppstått (ibid. s. 47). Detta innebär att utan förståelse för kunskapen är det omöjligt att göra motstånd mot den ledande kunskapens maktutövning, som att ifrågasätta varför viss kunskap anses legitim över en annan form av kunskap. Detta är centralt i

Foucaults resonemang – makt kan inte längre ses som något som direkt och explicit förtrycker oss, utan något som disciplinerar och också har fått samhällsmedborgarna att internalisera den disciplinen. Foucault menar att det innebär att samhällsmedborgarna har accepterat en objektposition i maktapparaten, och ser utövandet av makt emot dem som naturligt (ibid. s. 48). Svårigheten att göra motstånd ligger alltså i anammandet av kontrollfunktionen inom maktapparaten, enligt Foucault.

4.4 Elitdiskurser

Ytterligare en aspekt av makt och maktpositioner är elitens roll i den samhälleliga diskursen. Enligt van Dijk är det samhällets elit - politiker, nyhetsredaktioner, experter, debattörer, forskare et cetera - som implementerar och reproducerar fakta och åsikter inom diskursen, vilka sedan anammas av gemene man (2005, s. 113). van Dijk argumenterar vidare för deras styrande roll i den rasistiska diskursen i Europa och hävdar att det är främst elitdiskursen som sätter agendan och därför möjliggör inlärd beteenden som diskriminering och fördomar. Den offentliga diskursen - debatter, nyhetsartiklar, vetenskapliga studier med flera - kontrolleras av eliten i samhället och genomsyrar i sin tur resten av befolkningen.

Människorna med makt styr över diskursen, samt vilka normer och åsikter som gäller i diskursen, men styr också över vilka människor som ska få höras på den offentliga diskursens arenor (ibid. s. 114). van Dijk menar att det mesta gemene man vet om människor födda utanför Europa, eller minoritetsbefolkningen i det egna landet, har de fått från massmedia - och detsamma gäller deras åsikter om den gruppen (ibid. s. 115). Ytterligare problematiskt är det faktum att minoritetsbefolkningen sällan får tillgång till att yttra sig i media, utan istället är det den mestadels vita nyhetsredaktionen som tar tolkningsföreträde i frågor om migration (ibid. s. 126). Därför, argumenterar van Dijk, bör en analys av produktion och reproduktion av rasistiska praktiker och åsikter riktas mot eliten och dess diskursiva makt (ibid. s. 116).

4.5 Rasism

En gemensam utgångspunkt bland forskare för förståelsen av rasism är att det inte handlar om en utan flera teorier, världsåskådningar, processer, rörelser, handlingar

och system i samhället som utgår från en viss lära eller tro. Dessa utgår alla från en tanke om att människor i själva verket kan delas in i olika raser eller folkgrupper. Ras- eller folkgruppstillhörigheter utgör individen, gruppen eller samhällets "väsen". Dessa väsen antas avgöra och förklara skillnader i förmågor, egenskaper och kunskaper mellan grupperna. Dessa skillnader används sedan för att konstruera vissa folkgrupper som över- eller underlägsna i relation till varandra, vilket möjliggör rangordnande av människor och på vilket sätt de utifrån detta sedan kan behandlas (Groglopo 2015, s. 205).

Rasismen har förändrats, i den mening att dess form har varit strikt biologiskt avsedd, till att anta andra former av rasism som utgår från begrepp som etnicitet och kultur. De nya formerna av rasism används, likt den biologiska formen, i syfte att särskilja och diskriminera. Kultur och etnicitet ses som oföränderligt, vilket exempelvis möjliggör att interaktion mellan olika kulturer beskrivs i termer som "kulturkrockar" eller "etniska motsättningar" (ibid. s. 206).

van Dijk (2012, s. 15f) definierar rasism som ett system av etnisk dominans eller rasdominans. Detta innebär ett systematiskt maktutnyttjande från dominant grupper (européer, vita) mot olika icke-europeiska grupper (etniska minoriteter, immigranter, flyktingar). Denna maktutövning leder till social ojämlighet i form av exkludering eller marginalisering i relation till sociala resurser som boende, arbetsanställning, status, kunskap och respekt. Rasism innefattar inte enbart former av radikala, extrema och grova yttranden eller aktioner, utan är frekvent förekommande i indirekta och subtila former i vardagens möten mellan minoritets- och majoritetsgrupper. Enligt van Dijk (2012, s. 16) är rasismen tydligt sammankopplad med diskurser. Dessa diskurser kan användas för att problematisera, marginalisera, exkludera och begränsa mänskliga rättigheter för personer med annan etnisk bakgrund än majoritetsbefolkningen. Med anledning av att diskurser reproducerar kunskap, attityder och värderingar, finns en tydlig koppling till den kognitiva dimensionen av rasism då diskursen reproducerar sociala föreställningar i form av exempelvis fördomar.

Det ska tilläggas att den nya formen av rasism är en fortsättning på den gamla formen av rasism: det är inte ett nytt påfund och inte heller är det en reaktion på invandring. Det är en konsekvens av den skapade negativa bilden av de Andra, vilken van Dijk argumenterar reproduceras i varje social representation av de Andra som grupp (2005, s. 120).

4.5 Vi och Dem

Vi och Dem är ett sätt att uttrycka en relation mellan två grupper. I Sverige används inte sällan begreppen "svenskar" och "invandrare" för att kategorisera befolkningen. Indelningen utgår från ett etnicitetsbegrepp där kategorin "svenskar" används för att beskriva en Vi-gemenskap, medan de som inte tillhör denna gemenskap kategoriseras som Dem eller de Andra. Som de Andra kategoriseras exempelvis "invandrare". En uppdelning mellan Vi (oss) och de Andra är av betydelse i skapandet av relationer och identitet. Vår identitet konstrueras genom att avgränsa oss själva från allt det som inte är Vi, det vill säga vad som skiljer oss från de Andra. Här skapas även relationen mellan Vi och Dem vilket är avgörande för vad som anses normalt och var ens plats i den sociala världen är (Groglopo 2015, s. 239ff)

Det är viktigt att tydliggöra att en uppdelning mellan Vi och Dem inte är harmlös. Olika former av rasism kännetecknas av detta slags tänkande. "Den vita rasen" avgränsas från "den svarta rasen" där de förstnämnda tillskrivs positiva egenskaper såsom rationalitet, civilisation och ansvarstagande medan "den svarta rasen" beskrivs i ordalag som brist på både rationalitet och civilisation samt som inkapabla att ta ansvar. Genom att regelbundet tillskriva "invandrare" negativa egenskaper skapas en bild av vad "svenskar" är. Ett exempel på detta är när arbetslöshet hos personer som har invandrat endast förklaras av bristande kompetens och en oförmåga att hantera det svenska språket. I detta exempel målas en bild upp av att problemen på arbetsmarknaden är "invandrades" egenskaper. I och med denna förklaring framstår den svenska arbetsmarknaden som rättvis och jämställd. Sammanfattningsvis leder uppdelningen till en tanke om att "svenskar" och "invandrare" är motsatta grupper vilka inte kan enas, och denna uppdelning har en viktig roll i samhällets makthierarkier (ibid.).

Begreppet *rasifiering* används för att belysa processen där föreställningar om "ras", etnicitet och kultur i människors identiteter och relationer leder till ett skapande av ojämlika symboliska och materiella villkor. Detta sker när olika grupper av människor urskiljs utifrån utseendemässiga och kulturella skillnader vilket leder till ett skapande av en maktordning mellan Vi och Dem (ibid. s. 199).

Brune (2006, s. 90f) beskriver hur nyhetstexter kan skapa identiteter för aktörerna i texterna som sedan konsumeras av läsaren. Nyhetstexterna kan konstruera ett Vi och ett Dem på två olika sätt. För det första kan texten skrivas som att Vi talar om Dem. Texten utgår då från diskurser som Vi känner igen och kan solidarisera sig med. De som beskrivs har liten eller ingen påverkan på hur texten konstruerar Dem. För det andra kan texten författas på ett sätt där förhållandet mellan Vi och Dem beskrivs med motsatsord, konflikter eller tillskrivs egenskaper utifrån skillnader. Brune förtydligar att det även finns nyhetstexter som belyser skillnader som är till Deras fördel eller texter där Våra analyser och åtgärder präglas av omtanke och empati. Enstaka texter av detta slag framstår inte som främlingsskapande, men när dessa är regelbundet förekommande skapar de en bild av "invandrare" och "flyktingar" som annorlunda och ibland även otillräckliga (ibid. s. 91).

4.6 Sammanfattning av teoretiska utgångspunkter

Vi har här för avsikt att ge en förståelse för hur de teoretiska utgångspunkterna relaterar till varandra. Vår centrala teoretiska utgångspunkt är diskursanalys. Diskursanalysen utgår från att verkligheten konstrueras i den sociala interaktionen mellan människor, vi har därför valt att använda oss av socialkonstruktionism. En annan central del i diskursanalysen är makt eftersom fokus ligger på att studera maktordningar och hur makt tar sig uttryck genom språket. I syfte att fördjupa maktperspektivet har vi valt att använda oss av elitdiskurser, rasism och maktordningen Vi och Dem.

5 Metod

I detta kapitel presenteras val av metod, diskursanalys, kritisk diskursanalys, materialinsamling samt bortfall och urval. Därefter redogörs för validitet och reliabilitet, etiska överväganden, tillvägagångssätt och arbetsfördelning. Slutligen för vi en avslutande metoddiskussion.

5.1 Val av metod

Vi har valt att analysera vårt material och besvara våra frågeställningar och det övergripande syftet genom en diskursanalys av nyhetsartiklar. Vi har samlat in artiklarna utifrån sökorden *asylsökande*, *flykting* och *migration*. Vårt empiriska material består av sammanlagt 54 artiklar, varav 36 artiklar från Dagens Nyheter och 18 artiklar från Aftonbladet publicerade under tidsperioden 1/7 till 30/9 2015.

Vår ansats är kvalitativ, vilket enligt Bryman (2011, s. 341) bland annat karakteriseras av en tolkningsinriktad kunskapsteoretisk ståndpunkt där förståelsen av den sociala verkligheten är att den är och blir sådan som dess deltagare upplever den. Detta stämmer väl överens med vår utgångspunkt som författare till denna uppsats.

5.2 Diskursanalys

Bergström och Boréus (2012, s. 354) betonar att diskursanalysen är ett verktyg för att studera samhällsfenomen, där fokus ligger på språk och språkanvändning. Studerande av diskurser och sociala konstruktioner innebär att reflektera över det som sägs, hur det sägs och på vilket annat sätt det hade kunna sägas (Börjesson 2003, s. 21). Enligt Bergström och Boréus (2012, s. 354) lägger en diskursanalys mindre vikt vid relationer mellan människor och grupper, och större vikt vid diskursiva relationer, det vill säga språkliga uttryck och sätt att använda språket. Det språkliga mönstret sätter gränser för våra sätt att tänka och handla. Genom att analysera dessa mönster för vad som tillåts och inte tillåts sägas kan en diskursanalys synliggöra en maktordning.

Det finns olika innebörder av begreppet diskurs, varpå Bergström och Boréus gör distinktionen mellan en snäv och en vid definition (ibid. s. 355). En snäv definition av diskurs innefattar endast det talade och skrivna språket, utan koppling till den kontext det befinner sig i. Vi har i vår uppsats valt att använda oss av en vid definition, vilken ofta används i en kritisk diskursanalys och innefattar den sociala praktiken som tal och text ingår i. Detta innebär att diskursen sätts i det sammanhang den befinner sig i och det finns därmed en tanke om att diskursen både påverkar och påverkas av den sociala kontext diskursen ingår i (ibid. s. 356).

Bergström och Boréus (2012, s. 358) nämner flera former av diskursanalyser vilka delas in i tre inriktningar. Den första inriktningen associeras med Michael Foucault och har en poststrukturalistisk grund. Laclau och Mouffe förknippas med den andra inriktningen vilken särpräglas av olika varianter av strukturell lingvistik. Den tredje inriktningen benämns kritisk diskursanalys vilken är den metod vi har valt att använda oss av i vår analys.

5.3 Kritisk diskursanalys

Även den kritiska diskursanalysen kan delas in i olika inriktningar. Vi har valt att utgå från Norman Faircloughs kritiska diskursteori som ger oss möjlighet att inta en samhällskritisk utgångspunkt och belysa dolda maktstrukturer (Bergström & Boréus 2012, s. 373). Detta gynnar vår studie eftersom vi har för avsikt att undersöka konstruktionerna av de asylsökande i sin samhälleliga kontext. Den kritiska diskursanalysen kan användas för att undersöka och problematisera förhållanden i olika sociala sammanhang mellan social och kulturell utveckling och diskursiv praktik (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 66). Fairclough argumenterar själv för att analysen av språkbruk i media är av stor betydelse vad gäller att synliggöra processen av social och kulturell förändring samt förändringar i maktförhållanden (Fairclough 1995, s. 2). Utifrån detta anser vi att vårt val av Faircloughs metod lämpar sig väl med studiens syfte då vi har för avsikt att granska diskursen i media. Den kritiska diskursanalysens mål är att utforska och synliggöra anknytningar mellan det använda språket och den sociala praktiken (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 3, 76).

En central utgångspunkt i Faircloughs kritiska diskursanalys är att en diskurs är konstituerad på så vis att språket skapas utifrån en historisk och social kontext. Samtidigt är diskursen även konstituerande genom att den i sin tur, genom språket, skapar den sociala verkligheten (ibid. s. 54f). I texter konstruerar diskurserna sociala identiteter, sociala relationer och system för kunskap och övertygelse. Hur diskurser används i text kan antingen leda till ett bibehållande eller en transformation av de sociala identiteterna och relationerna samt systemen för kunskap och övertygelse (ibid. s. 55). För att ha möjlighet att praktiskt analysera detta kommer vi att använda oss av Faircloughs tredimensionella modell som vi presenterar nedan.

Faircloughs tredimensionella modell

Faircloughs tredimensionella modell är ett verktyg för analys av kommunikation och samhälle, närmare bestämt en analys av ett fall av språkbruk vilket i vår studie utgörs av tidningsartiklar. Modellen är indelad i tre olika dimensioner men det finns inte alltid en tydlig gräns mellan dem utan de står i relation till varandra. Dimensionerna benämns textdimensionen, den diskursiva praxisdimensionen samt den sociala praxisdimensionen (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 74). Förhållandet mellan texterna och den sociala praktiken länkas samman genom den diskursiva praktiken. Användningen av språk för att producera och konsumera texter sker i den diskursiva praktiken och den sociala praktiken formar och formas av texter (Fairclough 1995, s. 60). Denna modell är enligt Bergström och Boréus (2012, s. 376) ett utmärkande drag för den kritiska diskursanalysen. De konstaterar vidare att textanalysen handlar om att undersöka vad som uttrycks explicit och implicit i texten.

Textdimensionen

För att synliggöra hur diskurser konkretiseras i text behövs en analys av texternas egenskaper (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87). Textanalysen fokuserar på textens formella drag såsom vokabulär, grammatik och sammanhang mellan satser, vilka skapar diskurser (Fairclough 1995, s. 57). Fokus ligger på meningsbyggandet vilket kan analyseras med hjälp av grammatiska tekniker, av vilka vi har valt att använda *modalitet* och *transaktivitet*.

Modalitet avser i vilken grad avsändaren kan sammankopplas till ett specifikt innehåll. Att fastställa graden av affinitet i ett påstående, det vill säga graden av säkerhet i påståendet, är ett sätt att avgöra påståendets modalitet (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87f). Ett exempel på olika modaliteter är påståenden som “fler asylsökande är bra” eller “jag tycker att fler asylsökande är bra” där det sistnämnda är tydligt kopplat till avsändaren. En form av modalitet är sanning, vilket innebär att textförfattaren instämmer helt i sitt påstående och att det framstår som sanningsenligt. För att exemplifiera skillnaden framstår påståendet “asylsökande tär på välfärden” mer som en sanning än “asylsökande

kan tära på välfärden”. Graden av affinitet i det förstnämnda exemplet blir genom sanningsanspråket hög.

I analysen av *transaktivitet* ligger fokus på att undersöka huruvida processer och händelser förbinds med subjekt och objekt. Det är då möjligt att synliggöra de ideologiska konsekvenser som framställningen kan ha (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87). Att ett fenomen beskrivs utan en agent, någon ansvarig för handlingen, är alltså ett sätt att förklara fenomenet som en händelse: en förändring som inträffat utom mänsklig kontroll eller bakomliggande handling (Boréus & Bergström 2012, s. 281). Exempelvis i påståendet “50 asylsökande utvisades” framkommer det ingen aktör som ansvarig för handlingen medan det i meningen “50 asylsökande utvisades av Migrationsverket” tydligt blir uppenbart att Migrationsverket står bakom handlingen.

Den diskursiva praxisdimensionen

Analysen av den diskursiva praktiken koncentrerar sig på hur texter produceras och konsumeras (Fairclough 1995, s. 58). Vidare fokuserar analysen på hur textförfattare använder sig av redan existerande diskurser och genrer för att skapa ny text (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 75). En genre är ett språkbruk som är förenat med, och konstituerat av, en viss social praktik. Inom varje social praktik finns ett antal diskurstyper vilka består av diskurs och genre. Summan av dessa diskurstyper inom en social praktik bildar i sin tur en diskursordning (ibid. s. 73). Diskursordningen bestämmer vad som kan sägas i och med att diskursordningen utgörs av de diskurser och genrer som finns tillgängliga. Användningen av diskurser och genrer på ett normativt sätt leder till en reproduktion av den existerande diskursordningens gränser och sociala relationer. Däremot, om språkbrukare använder de tillgängliga diskurserna och genrerna på nya sätt, eller inför diskurser och genrer från andra diskursordningar, kan diskursordningen rekonstrueras. Analysen av den diskursiva praktikens mål är att kartlägga hur det fall av språkbruk, i exempelvis tidningsartiklar, relaterar till diskursordningen och vad texten har för effekt på den rådande diskursordningen (Fairclough 1995, s. 60).

Begreppet *interdiskursivitet* används i analysen för att identifiera vilka redan existerande diskurser och genrer som texten bygger på (Winther

Jørgensen & Phillips 2000, s. 86). Hög interdiskursivitet betyder att texten kan relateras till ett flertal olika redan existerande diskurser och genrer. Hög interdiskursivitet indikerar förändring medan låg interdiskursivitet tyder på reproduktion av den rådande diskursordningen (ibid. s. 87).

Den sociala praxisdimensionen

Analysen av den sociala praktiken bidrar med att diskursen sätts i ett större socialt sammanhang. Diskursen sätts då i förhållande till andra diskurser samt icke diskursiva praktiker (Bergström & Boréus 2012, s. 375f). Fairclough poängterar att det finns flera olika nivåer av den sociala praktiken som kan analyseras, såsom en institution eller samhället i stort (Fairclough 1995, s. 62). Analysen av den sociala praktiken möjliggör att ett ideologi- och maktkritiskt perspektiv inkluderas (Bergström & Boréus 2012, s. 377). Det är i analysen av den sociala praktiken i relation till den diskursiva praktiken vi kan närma oss en slutsats i analysen. Vi kan här synliggöra den diskursiva praktikens eventuella bidragande till social förändring i diskursordningen, eller om den återskapar den rådande diskursordningen och därmed vidmakthåller den sociala ordningen. Analysen möjliggör även en slutsats av vilka sociala, politiska och ideologiska konsekvenser den diskursiva praktiken medför. Analysen kan även synliggöra om den diskursiva praktiken förstärker eller döljer rådande maktförhållanden, alternativt ifrågasätter makthierarkin och visar på ett alternativt sätt att se på verkligheten och de sociala relationerna (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 90).

5.4 Materialinsamling

Vårt empiriska material består av 36 artiklar från Dagens Nyheter och 18 artiklar från Aftonbladet. Artiklarna publicerades under tidsperioden 1/7 till 30/9 2015. Vi har valt detta tidsomfång och dessa specifika månader på grund av en önskan att analysera aktuellt material. Dessutom hade en utökad tidsperiod över fler månader resulterat i ett, enligt vår bedömning, alltför omfattande material för denna studie. Vi har i vår sökning använt oss av en kombination av sökorden *asylsökande*, *flykting* och *migration*. Dessa begrepp används inte sällan som synonymer eller i nära anslutning till varandra, varför vi valde att inkludera samtliga tre i sökningen.

För att samla in vårt empiriska material har vi använt Mediearkivet, en databas som samlar tryckta dagstidningar, tidskrifter och affärspress i sitt digitala nyhetsarkiv. Enligt hemsidan innehåller databasen drygt 700 svenska tryckta tidningar samt 2 300 svenska webbkällor (Mediearkivet 2015). Vi valde databasen dels på grund av dess extensiva innehåll, men även för att det är en databas som vi har kostnadsfri tillgång till via universitetsbiblioteket. Sökfunktionen gav oss möjlighet att begränsa vår sökning genom sökord, val av tidskrifter, tidsperiod och medietyp.

Vid inhämtandet av tidigare forskning har vi använt oss av universitetsbibliotekets databas. Vi avgränsade oss genom att endast söka efter vetenskapliga tidskrifter. Vi provade oss fram genom olika kombinationer av sökorden asyl, asyl*, asylum seeker, migration, discourse och media. De sökord vi slutligen använde oss av var de olika kombinationerna "asyl" discourse och discourse* media. Vi fick även tillgång till tidigare forskning, efter rekommendationer av vår handledare, genom att undersöka vad som publicerats i statliga utredningar.

5.5 Urval

Vi har valt att använda oss av artiklar från Aftonbladet som har tre och en halv miljon läsare per dag samt Dagens Nyheter vars digitala tidning läses av en och en halv miljon människor varje dag, samt 793 100 läsare av den tryckta tidningen. Under en genomsnittlig dag 2013 läste 66 procent av befolkningen någon dagstidning (Strömbäck 2014, s. 15), vilket innebär att nyheter i tidningsformat åtminstone teoretiskt nådde två tredjedelar av befolkningen dagligen. Vi har inför vår materialinsamling undersökt hur stort antal läsare var och en av de större rikstäckande dagstidningarna har för att kunna avgöra vilka av dessa som sedan når störst del av dessa tänkta 66 procent. Detta har vi gjort dels genom att besöka webbsidor som för statistik över detta, exempelvis www.ts.se, men även besökt större tidningars egna hemsidor för att ta del av den statistik som redovisas där. Vi menar att detta är relevant eftersom vi i vår undersökning strävar efter att undersöka de tidningar som har störst möjlighet att påverka många människor i och med sin stora spridning nationellt. Det är även av intresse att undersöka dessa då utbudet av vad de skriver måste vara inom ramen för vad läsarna vill läsa, det

vill säga att antalet läsare påverkar även vad tidningen har möjlighet att skriva (ibid. s. 34).

Vår ursprungliga sökning resulterade i totalt 283 artiklar, 176 från Dagens Nyheter och 107 från Aftonbladet. Sammanlagt för juli publicerades 44 artiklar medan det i augusti publicerades 84, och i september totalt 155 artiklar som genererade en träff utifrån åtminstone ett av våra tre sökord. Det förhållandevis låga antalet artiklar i juli kan kort och gott förklaras med att det då var semestertid. Det höga antalet artiklar i september kan eventuellt förstås utifrån att det under den månaden skedde en ökning i antalet människor som flydde till Europa och Sverige. Från dessa 283 artiklar sorterade vi bort debattartiklar, krönikor, insändare och notiser. En andra gallring gjordes utifrån relevans för studien, exempelvis de som inte utgår från Sverige. Vårt slutliga material bestod av 54 artiklar, 36 från Dagens Nyheter och 18 från Aftonbladet.

Enligt Bergström och Boréus (2012, s. 407) bygger diskursanalysen i hög grad på närläsning av materialet vilket innebär att forskaren kan tvingas göra ett mer drastiskt urval än vid exempelvis innehållsanalyser. För vår del har det inneburit att vi har valt bort vissa typer av nyhetstexter, inte för att de i sig bör anses ointressanta ur ett diskursanalytiskt perspektiv, utan på grund av plats- och tidsskäl avseende uppsatsens ändå relativt begränsade omfattning. Vi har valt bort notiser på grund av att denna typ av komprimerad text kan visa sig svåranalyserad. Vi har även sorterat bort krönikor, insändare och debattartiklar då ett syfte med dessa skrifter är att ge skribentens egna åsikter fritt utrymme och möjliggöra att genom argumentation övertala och/ eller påverka läsaren att ställning i en viss fråga. Vårt empiriska material består av nyhetsartiklar samt ledare. Ledare publiceras inte sällan utan avsändare och kan anses uttrycka tidningens och redaktionens åsikter eller ståndpunkt i en fråga. Strömbäck (2014, s. 239) konstaterar att svenska medier i huvudsak är privatägda eller drivs som kommersiella företag, vilket begränsar det ideologiskt politiska genomslaget i tidningen som helhet. Den politiska färg som trots detta kan anas visar sig därför främst på ledarsidorna. Det kan dock argumenteras för att ett privatägt företag har som syfte att tjäna pengar och att detta kan påverka tidskrifternas utformning eller innehåll - för att tjäna pengar krävs det att nå ut till en stor och bred publik (ibid. s. 179). På grund av detta har vi gjort bedömningen att trots att ledare är tänkta att uttrycka tidningens politiska ståndpunkt, är detta utrymme i praktiken begränsat

med hänsyn till deras intresse av att nå en bred publik. Genomgående i studien benämner vi de artiklar vi använder oss av som nyhetsartiklar.

Enligt Strömbäck (2014, s. 177) är det främsta skälet till att människor konsumerar nyhetsjournalistik just det faktum att de söker tillförlitlig och opartisk information om verkligheten. Strömbäck konstaterar visserligen att forskning visar att journalistiken inte speglar verkligheten som den är. I stället består den av berättelser om verkligheten vilka bland annat formas för att passa det mediala formatet och begränsas av finansiella samt tekniska villkor och förutsättningar. Vi är medvetna om att även nyhetsartiklar påverkas av dels skribentens egen förförståelse och dels nyhetsredaktionens ståndpunkter. Det faktum att nyhetsartiklar konsumeras utifrån ett antagande om att de producerar opartisk och tillförlitlig information menar vi ytterligare motiverar anledningen till att analysera dem.

5.6 Validitet och reliabilitet

Validitet syftar till metodens förmåga att mäta det som avses i undersökningen. Validiteten delas upp i en intern samt en extern del. Den interna validiteten avser överensstämmelse mellan empiri och teori, medan den externa validiteten pekar på generaliserbarhet avseende huruvida resultaten från undersökningen kan tillämpas på andra sociala miljöer och situationer (Bryman 2011, s. 352). Vi gör bedömningen att vår metod, det vill säga kritisk diskursanalys, möjliggör en hög intern validitet. Det är dock tveksamt om vi kan anses uppnå en extern validitet på grund av dess krav på generaliserbarhet. Vår avsikt har aldrig varit att generalisera, utan vi har medvetet valt enbart två tidningar och hämtat artiklar från en begränsad tidsperiod, tre månader. Våra resultat är inte nödvändigtvis tillämpbara på andra tidningar och artiklar än dessa, men vi anser oss samtidigt kunna se genomgående och återkommande mönster i vilka diskurser som tillåts ta plats och behandlas som naturligt givna.

Reliabilitet avser undersökningens tillförlitlighet och även den delas upp i en intern och en extern del. Den interna reliabiliteten avser huruvida samtliga deltagare i ett forskningslag är överens om hur resultaten av en undersökning ska tolkas, medan den externa reliabiliteten avser i vilken utsträckning en undersökning kan replikeras under samma eller liknande

förutsättningar (ibid.). Vi har genomfört arbetet med att analysera materialet tillsammans, och har varit särskilt noga med att diskutera varje frågetecken som har uppkommit längs vägen. Vi kan därför presentera ett slutresultat och en slutlig analys som samtliga tre av oss står bakom till fullo. Den interna reliabiliteten bör därför vara hög. Det är förmodligen möjligt att replikera, det vill säga återupprepa, undersökningen under liknande förutsättningar som de vi har arbetat under. Om vi skulle replikera undersökningen, gör vi bedömningen att vi skulle komma fram till samma resultat. Den externa reliabiliteten är därför hög.

5.7 Etiska överväganden

Kalman och Lövgren (2012, s. 13f) beskriver, utifrån etiska regelverk, de fyra centrala begreppen informationskravet, samtyckeskravet, konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Det förstnämnda informationskravet innebär att forskningsdeltagare mottar grundlig information om vad undersökningen innebär. Utifrån samtyckeskravet krävs ett samtycke från den person som väljer att delta i en undersökning, medan konfidentialitetskravet relaterar till hur det insamlade materialet tas om hand. Det ska behandlas noggrant på ett sätt som värnar om individers eller grupper av individers integritet. Nyttjandekravet innebär att det insamlade materialet enbart får användas i forskningssyfte.

Eftersom vi använder oss av artiklar i vårt empiriska material blir dessa krav inte lika påtagliga som vid till exempel enkät- eller intervjustudier. Informationen i artiklarna är redan publicerade vilket innebär att författaren kan antas ha samtyckt till att innehållet blir offentligt. Detta innebär eventuellt inte att artikelförfattaren är medveten om att artikeln kommer att användas i forskningssyfte. Vi utgår däremot från att tidningarna, som har publicerat artiklarna offentligt, har insikt i att de möjliggör analys av den skrivna texten. Vad gäller personerna i artiklarna väljer vi att inte ta med deras namn för att i största möjliga mån uppfylla konfidentialitetskravet och nyttjandekravet. Detta är dock fortfarande problematiskt då vi är medvetna om att artiklarna finns tillgängliga för allmänheten.

Vidare har vi reflekterat över det faktum att vi lyfter fram hur de asylsökande konstrueras och kategoriseras. Ur ett etiskt perspektiv bör beaktas hur analysen kommer att påverka den grupp som figurerar i textdokumenten, i det här

fallet asylsökande. Som en redan särskilt sårbar grupp (Svedmark 2012, s. 109) måste vi reflektera över hur studien kan komma att antingen förändra eller rent av förstärka konstruktionen av dessa individer. Vi utgår från att de på grund av benämningen ”asylsökande” redan i viss mån är avvikandegjorda. Kategoriseringar kan alltid reproduceras och ytterligare förstärkas varför vi genomgående försöker framhålla att vi har för avsikt att problematisera och ställa oss kritiska till dessa kategoriseringar av individer till grupper. Det ska även tilläggas att våra personliga åsikter och utgångspunkter i stort bygger på att vi är kritiska till en mer restriktiv invandringspolitik. Vi har en positiv inställning till att Sverige tar emot asylsökande eftersom vi ser det som en självklarhet att personer på flykt bör ha rätt att flytta över nationsgränser i enlighet med de mänskliga rättigheterna.

5.8 Tillvägagångssätt och arbetsfördelning

Vi har använt oss av ett målinriktat urval under samtliga delar av processen gällande urval och senare bortsortering av tidningsartiklar vilka bedömdes som icke relevanta för våra frågeställningar. Det innebär att vi gemensamt har valt ut de tidningar som materialet sedan hämtades från. Dessa tidningar valdes utifrån storlek på upplaga och därigenom uppskattad räckvidd i de svenska hushållen. Som ett första steg i urvalet av de specifika artiklarna sorterades debattartiklar, krönikor, insändare och notiser bort. I nästa steg, i urvalet av nyhetsartiklar, har vi gemensamt valt de artiklar som vi anser kunna tillföra material av intresse och relevans för vår analys. Detta ledde till en ojämn fördelning av artiklar från respektive tidning, vilket för vår del inte har varit av betydelse eftersom syftet har varit att analysera innehållet och inte att jämföra tidningarna sinsemellan. Att på detta sätt göra urvalet på mer än en nivå är ett förekommande tillvägagångssätt vid målstyrda urval i kvalitativ forskning (Bryman 2011, s. 350).

Efter materialinsamlingen och urvalet av vårt empiriska material har vi läst igenom materialet åtskilliga gånger. Under hela processen har vi ställt frågor till materialet kring vad vi ser. Bryman (2011 s. 523f) menar att kodning av det empiriska materialet är en utgångspunkt i de flesta kvalitativa analyser. Vi har, utifrån Brymans kodningsmodell, läst vårt material i olika steg. Det första steget fokuserade på att få en översikt och vi gjorde då inga anteckningar. Vid en andra

läsning kodade vi materialet genom att vi antecknade nyckelord och olika teman som synliggjordes i materialet. Därefter granskade vi koderna kritisk och satte dem i förhållande till teori och tidigare forskning. Efter ytterligare läsning av materialet ledde detta slutligen till att vi synliggjorde mönster i kodningen vilka resulterade i vår tematisering utifrån fyra konstruktioner av asylsökande. Samtliga teman samspelar med varandra, och vissa går hand i hand, men för att tydliggöra vår analys har vi valt att dela in dem i dessa teman.

Vi har under uppsatsens gång vanligtvis suttit tillsammans för att ha möjlighet att diskutera och hjälpas åt. För att hela tiden kunna vara uppdaterade på vad de andra skriver har vi använt oss av onlineprogrammet Google Docs vilket även har gjort arbetet mer effektivt då vi har haft möjlighet att använda flera datorer samtidigt. Vi har delvis delat upp ansvaret för vissa delar vad gäller avsnittet bakgrund, men vi har samtidigt varit noga med att alla har satt sig in i de olika delarna och läst de använda källorna. Resterande delar av uppsatsen har vi genomfört tillsammans.

5.9 Metoddiskussion

Vi har valt att använda oss av en kritisk diskursanalys i analysen av materialet. Vi valde denna metod eftersom den ger oss möjlighet att kritiskt granska media. Metoden, och specifikt den tredimensionella modellen, ger oss ytterligare möjlighet att analysera texterna utifrån flera perspektiv och nivåer. Den kritiska diskursanalysen är lämplig att använda vid analys av just maktordningar och hierarkier varför det framstod som ett lämpligt val av metod i och med det syfte vi har med uppsatsen. Den kritiska diskursanalysen är dock inte helt oproblematiserad att använda sig av då metoden kan upplevas otillgänglig och komplicerad, till viss del på grund av sina många analytiska begrepp. Det finns inom diskursanalysen en mängd olika strömningar och riktningar vilket gjorde det tidskrävande för oss att sätta oss in i exakt vilken sorts diskursanalys vi ville använda. Den kritiska diskursanalysen är med andra ord inte den enklaste metoden att använda, trots detta bedömer vi att det var den mest lämpliga för vår undersökning.

Winther Jørgensen och Phillips (2000, s. 93) lyfter fram kritik mot Faircloughs uppdelning av den diskursiva praktiken och den sociala praktiken. De menar att det inte finns någon tydlig gräns emellan dem och att det inte förs någon

diskussion kring vad konsekvenserna av detta blir. Detta är något vi har upplevt under analysen, det är svårt att dra gränser mellan de olika dimensionerna. Trots detta menar vi att uppdelningen är ett användbart verktyg i analysen och vi har haft för avsikt att följa den, vilket vi även tror gynnar läsningen av uppsatsen. Ytterligare en brist i den kritiska diskursanalysen är avsaknaden av en teoretisk förståelse av gruppbildningsprocesser och graden av människors kontroll över sitt språkbruk. Detta leder till avsaknaden av forskning på konsumtionen av texter (ibid.). I vår studie har vi därmed inte verktyg för att undersöka hur konsumenter påverkas av tidningsartiklarna. Detta var inte heller vår avsikt med denna studie. Om vi hade valt att fokusera på konsumtionstemat hade snarare Laclau och Mouffes diskursteori varit lämplig (ibid.).

Det finns en mängd andra undersökningsmetoder vi hade kunnat använda, dock med en viss modifiering av syfte och/eller frågeställningar. Ett exempel på en annan metod är den komparativa (Denk 2012, s. 11-12). En komparativ metod hade möjliggjort en jämförelse mellan exempelvis Dagens Nyheter och Aftonbladet, vad gäller frekvens av använda ord. Vi hade kunnat välja ut vissa specifika begrepp i texterna, för att se på dess frekvens i samtliga texter. Detta hade kunnat ge en fingervisning om vilka ord och begrepp som vanligtvis används i beskrivningar och kategoriseringar av asylsökande. Fortsättningsvis hade det varit möjligt att genomföra en textanalys av de utvalda orden och begreppen. Ett exempel på lämplig typ av textanalys är analys av metaforer (Boréus & Bergström 2012, s. 266) där begreppen tolkas i relation till sin egentliga betydelse. En intressant metafor som vi har uppmärksammat i vårt material är begreppet "flyktingström", vilket hade kunnat utforskas utifrån vilka associationer det skapar respektive ordets faktiska innebörd.

En begränsning i och med den valda urvalsproceduren är att vi, genom att selektivt sortera bort artiklar som vi inte anser relevanta för frågeställningarna, även riskerar att premiera material som kan bekräfta vår förförståelse. Vi har dock genomgående diskuterat kring och försökt argumentera för de val vi har gjort, och varit noga med att samtliga i gruppen ska läsa och reflektera över samtliga artiklar. I vissa fall, där det har varit tveksamt om en artikel ska ingå i empirin eller inte, har vi gemensamt och efter diskussion tagit ett beslut. Det är någonting vi bedömer som nödvändigt för att materialet ska bestå av, för oss, relevanta artiklar.

Därutöver förde vi också flera diskussioner kring vilka sökord vi skulle använda när vi tog fram vårt material. Vi kom fram till de tre sökorden asylsökande, flykting och migration. Här var vi tvungna att begränsa oss, och exempelvis inte sätta asterisk efter samtliga ord, på grund av studiens begränsning av tid och omfattning. Däremot hade eventuellt en sökning på orden asylsökande, flykting* och migration gett oss ett material som ytterligare ringade in vad vi var ute efter. Detta kom vi fram till först efter materialet var insamlat och kodat. Det kan sägas vara en konsekvens av att vi var i början av vår process när vi samlade in materialet och inte var fullt på det klara med exakt hur vår studie skulle komma att se ut. Idag hade våra sökord möjligtvis sett annorlunda ut.

6 Empiri och analys

Här redogörs för och analyseras det empiriska materialet. Vi inleder med en kort presentation av materialet och redogör sedan för vår analys utifrån en uppdelning utifrån textdimensionen, den diskursiva praxisdimensionen och den sociala praxisdimensionen, i enlighet med Faircloughs tredimensionella modell. Vi inleder med textdimensionen som innehåller de fyra mest förekommande konstruktionerna, vilket besvarar vår första frågeställning om hur asylsökande människor konstrueras i artiklarna. Nästa avsnitt behandlar de diskurser som vi har uppmärksammat i analysen, vilket besvarar vår andra frågeställning avseende vilka diskurser som vi urskiljer i materialet. Vår tredje frågeställning avseende vilka maktstrukturer som synliggörs i diskurserna kring asylsökande, besvaras huvudsakligen i avsnittet om den sociala praktiken. Slutligen presenteras sammanfattande slutsatser från analysen.

6.1 Presentation av empirin

Materialet består av 36 artiklar från Dagens Nyheter och 18 artiklar från Aftonbladet. Samtliga artiklar är publicerade under tidsperioden 1/7 till 30/9 2015. I materialet har vi uppmärksammat fyra teman utifrån konstruktioner av människor som söker asyl:

- asylsökande som börda,
- asylsökande som resurs,

- asylsökande som hjälpbehövande samt
- asylsökande som kriminella.

Av artiklarna faller 18 stycken under konstruktionen *börda*, 8 stycken under *resurs*, 18 stycken under *hjälpbehövande* och 10 stycken under konstruktionen *kriminella*. Samtliga artiklar som ingår i analysen finns inte citerade, i stället kommer utvalda citat att användas för att exemplifiera återkommande mönster.

6.2 Textdimensionen

Analyser av textdimensionen avser analys av texters egenskaper i syfte att synliggöra hur diskurser konkretiseras i text (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87). Nedan redogörs för vår analys av textdimensionen utifrån de fyra konstruktionerna. Vid analysen av varje specifik konstruktion har vi för avsikt att synliggöra på vilket sätt asylsökande människor konstrueras.

Asylsökande som en börda

Enligt van Dijk (2012, s. 22) framställs etniska minoriteter främst som ett problem i media, som ett hot eller en invasion i relation till ett lands välfärdssystem, dess arbetsmarknad eller kultur. Här genomförs en textanalys av utvalda citat ur artiklarna, där de asylsökande konstrueras som en börda. Vi analyserar huvudsakligen artiklar där de asylsökande ses som en börda i relation till välfärden, och därefter i förhållande till arbetsmarknaden och utbildning.

Regeringen pressas hårt av ökade kostnader för ränteavdrag, sjukskrivningar och migration. Utgifterna åter upp allt utrymme för ofinansierade reformer och riskerar att bli ett slukhål i framtiden.

(Dagens Nyheter 2015-08-21)

Ökade kostnader för sjukskrivningar och migration innebär växande hål i regeringens budget.

(Dagens Nyheter 2015-09-22)

Samtidigt plågas statsfinanserna av kraftigt ökade kostnader för sjukförsäkringen och migration.

(Dagens Nyheter 2015-08-22)

Ovanstående citat konstruerar asylsökande människor som en börda i relation till ekonomi och finanser. I materialet beskrivs ofta kostnaden för migration i relation till andra grupper av människor, exempelvis sjukskrivna. Retoriken visar tydligt vilka grupper i samhället som anses vara mest ansträngande, eller "ett slukhål", för regeringens budget. Genom att associeras med människor som är sjukskrivna menar vi att det implicit påstås att människor som immigrerar till Sverige kommer att kosta pengar i form av ekonomiska bidrag. Dessa citat kan analyseras med hjälp av Faircloughs tredimensionella modell och främst begreppet *modalitet* i form av sanning (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87f). Textförfattarna instämmer här helt i sina påståenden, vilket innebär en hög grad av affinitet (ibid.). Det ges inget utrymme för tolkning utan ökade kostnader framställs som en definitiv sanning. Detta trots att det finns forskning som visar att immigration gynnar ett land ekonomiskt i större utsträckning än det kostar (OECD 2014, s. 2). Konstruktionen av asylsökande människor som en ekonomisk börda utgår i stort från tanken att de asylsökande utgör en kostnad för staten. Enligt Bloch och Schuster (2002, s. 394) är konstruktionen av asylsökande som ett hot mot välfärden ett politiskt verktyg för att möjliggöra införande av en mer restriktiv invandringspolitik.

Utifrån transaktivitet (Boréus & Bergström 2012, s. 281) kan citaten tolkas som att den pressade situationen för regeringen, framställs som en händelse och som någonting som sker utan en uttalad agent. Fokus ligger på regeringens upplevda press och förbiser de ekonomisk-politiska beslut regeringen själva har fattat eller kan fatta - enligt citaten föreligger ingen mänsklig handling bakom händelsen. En premis för att kunna argumentera mot migration med hänvisning till kostnad, är att välfärden består av begränsade resurser (Bloch & Schuster 2002, s. 395). Trots att citaten presenteras utan agent, det vill säga utan mänsklig handling knutet till dem, kopplas de ökade kostnaderna explicit till migration. Dessa kostnader anses tära på välfärden och begränsa utrymmet för andra ekonomisk-politiska beslut. Utifrån detta kan texten tolkas som att de antagna

kostnaderna för migration kommer att påverka andra personer i samhället ekonomiskt.

I en granskning i våras kunde DN visa att flyktingar har stora problem att komma in på den svenska arbetsmarknaden.

(Dagens Nyheter 2015-07-02)

Det finns kvinnor som hålls hemma, med vårdnadsbidrag eller försörjningsstöd, vilket passar de patriarkala hedersstrukturer som vissa invandrare bär med sig.

(Dagens Nyheter 2015-07-04)

Nyanlända har ofta svårt att klara godkända betyg [---] En ökad invandring ställer höga krav på utbildningsväsendet.

(Dagens Nyheter 2015-07-08)

Ovanstående citat är exempel på mönster i materialet där de asylsökande människorna konstrueras som en börda i relation till arbete och utbildning. Återigen blir begreppet modalitet i form av sanning relevant (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87f). Dessa ovanstående citat kan tydligt sammankopplas med artikelförfattarna och deras påståenden presenteras som sanningar. Det framställs som sanningar att nyanlända ofta har svårt att klara godkända betyg, att kvinnor hålls hemma på grund av patriarkala strukturer och att flyktingar har stora problem att komma in på arbetsmarknaden.

Rasism utgår från att etnicitet och kultur ses som något oföränderligt och isolerat (Groglopo 2015, s. 206). De asylsökande som kollektiv gestaltas som att gruppen själv bär skulden för att de inte kommer in på arbetsmarknaden eller ofta har svårt att klara godkända betyg. Denna framställning kan ses som ett resultat av att de asylsökande anses ha negativa egenskaper grundade i deras kultur och etnicitet. Det framförs påståenden om att "vissa invandrare" är bärare av förlegade tankar om män och kvinnors lika värde. När gruppen, som i citaten benämns som invandrare, tillskrivs negativa egenskaper och framställs som problemet skapas även en bild av vad det skulle innebära att vara svensk (ibid. s. 239ff). Det faktum att de asylsökande framställs som problem i relation till

arbetsmarknaden skapar en bild av den svenska majoritetsbefolkningen som resursskapande och laglydig (Johansson 2006, s. 184). Framställningen av de asylsökande som problem resulterar i en konstruktion av den svenska majoritetsbefolkningen som modern, jämlik och fri från patriarkala strukturer.

Det faktum att arbetsmarknaden och utbildningsväsendet inte ifrågasätts i artiklarna skapar en bild av dem som oproblematiska och välfungerande. För att problematisera detta ytterligare är media en av de aktörerna som tillhör samhällets elit och när media reproducerar påståenden i rasistiska diskurser implementeras dessa av gemene man (van Dijk 2005, s. 113). Konsumenten av texterna mottar i dessa fall påståenden som framställs som sanna, där flyktingar och invandrare beskrivs som en börda för svensk arbetsmarknad och utbildningsväsende. Nedan redogörs för hur de asylsökande i stället konstrueras som en resurs.

Asylsökande som en resurs

I sin studie kommer Johansson (2006, s. 169) fram till att antalet artiklar som beskriver invandrare som en resurs är få jämfört med antalet som beskriver gruppen som ett problem. Detta överensstämmer med vårt resultat då artiklar där asylsökande framställs som en resurs var de minst förekommande i vår empiri. De asylsökande konstrueras i stort som en resurs på tre olika sätt. De ses dels som en resurs med funktionen att fylla Våra behov, dels som en resurs utifrån att de är barn men även som en resurs utifrån sina personliga erfarenheter och kunskaper.

Högsby har ett stort mottagande och vi ser det som positivt. Normalt sett har vi en sjunkande befolkning men inte nu [...]

(Aftonbladet 2015-09-13)

... invandringen netto har bidragit med 900 miljarder kronor till statskassa och socialförsäkringssystem sedan 1950.

(Dagens Nyheter 2015-07-03)

För att klara den demografiska utvecklingen behöver vi bli fler människor i arbetsför ålder som kan arbeta och betala skatt. Därmed får vi in de resurser vi behöver för välfärden och därför behöver vi se till att de som kommer till vårt land snabbt kommer in i jobb.

(Dagens Nyheter 2015-09-11)

I ovanstående citat konstrueras de asylsökande som en resurs utifrån att de framställs som ett kollektiv som kan fylla luckor i den svenska välfärden. Detta kan tolkas utifrån relationen mellan Vi och Dem som definierar var individens plats i den sociala världen är (Groglopo 2015, s. 239ff). Ett Vi gynnas av att De kommer i arbete och därmed löses Våra problem kring demografisk utveckling, avfolkning och socialförsäkringssystem. De ses alltså som en resurs i relation till Våra behov.

Immigranter beskrivs sällan utifrån sina resurser, som bidrag till kultur och konst, matkultur, språklig mångfald och internationella relationer (van Dijk (2012, s. 24). I citaten ovan nämns inte vilka erfarenheter, kunskaper eller resurser som de asylsökande själva har, utan enbart behovet av att få ut dem på arbetsmarknaden. De asylsökande konstrueras som en ren ekonomisk resurs och gruppen förminskas till siffror vilket leder till att det mänskliga värdet försvinner. Asylsökande människor blir därmed vad de producerar och tjänar medan andra mänskliga värden och resurser förblir osynliga.

Här specificeras inte heller vilka arbeten den här gruppen ska ta, och en tolkning kan vara att gruppen förväntas ta de jobb ingen annan i landet vill ha. Det ställs endast ett krav på att människor som söker asyl ska arbeta, som motsats till att de ska tas hand om. Detta kan förstås i relation till antagandet om att människor som söker asyl i ett land tar del av dess begränsade resurser i välfärden istället för att bidra själva. Detta antagande innefattar att det är just välfärden i Europa som får människor att lämna sina hemländer och söka asyl (Bloch & Schuster 2002, s. 404). Detta trots att immigranter bidrar mer till landets ekonomi än vad de får i form av exempelvis bidrag (OECD 2014, s. 2f). Betoningen på att människor som söker asyl i Sverige snabbt måste in i jobb kan tyda på en rädsla att de annars ska behöva försörjas av den svenska välfärden, det vill säga Vi (skattebetalare). Att söka asyl kan därför uppfattas som villkorat med att arbeta.

Det är jätteviktigt att alla barn snabbt integreras, oavsett hur många dom är. På sikt växer de upp och blir en tillgång för Sverige [...]

(Aftonbladet 2015-09-03)

Ungdomarna är väldigt duktiga, de kan en del svenska redan. Man ser glöden i ögat, de vill verkligen lära sig [...] och det är fantastiskt vad receptiva barnen är.

(Aftonbladet 2015-09-25)

Citaten är hämtade ur två artiklar som båda relaterar till utbildning. Den explicita innebörden är att det är av vikt att barnen utbildar sig för att bli en resurs. Vidare menar vi att det faktum att de är barn gör att de ses som formbara och som mottagliga för att lära på nytt. De kan också väcka känslor av sympati och omhändertagande hos majoritetsbefolkningen. Vi anser att det kan tolkas som att barn är ett mindre hot än vuxna, på arbetsmarknaden men också generellt. Texter som är utformade som att Vi talar om Dem innebär att texten utgår från diskurser som Vi kan solidarisera oss med. De som beskrivs har däremot ingen påverkan på hur de framställs (Brune 2006, s. 90f). Ovanstående citat är exempel på diskurser som Vi kan solidarisera oss med genom att de asylsökande fostras och utbildas i det svenska utbildningssystemet och därmed följer Våra mönster. Det faktum att de asylsökande benämns som "barn" mänskliggör dem och möjliggör ytterligare solidarisering. När det regelbundet förekommer texter som utgår från Våra åtgärder - som framstår som präglade av omtanke och empati - konstruerar de en bild av "invandrare" som annorlunda och otillräckliga (ibid.). Om texter med den typen av innehåll förekommer sällan leder det inte nödvändigtvis till ett främlingskapande. Med det sagt kan ovanstående texter ha för avsikt att konstruera barnen som en resurs men risken är att det, om de blir ett vanligt inslag i diskursen, kan leda till en konstruktion av barnen som annorlunda och otillräckliga.

... jag vill bara jobba [---] Han åkte till sjukhuset i Eskilstuna och bad om att få göra praktik gratis [...] men ingenstans har han fått svar.

(Dagens Nyheter 2015-09-27)

Han hade egen firma [---] Jag vill börja jobba och lära mig svenska. Men utan uppehållstillstånd kan jag inte göra någonting.

(Dagens Nyheter 2015-07-07)

Fram till för ett år sedan var han polischef i Syrien, idag talar han redan i princip flytande svenska [---] Hon skulle gå vilken kurs som helst för att komma igång med någonting.

(Dagens Nyheter 2015-08-31)

I ovanstående citat om arbete och sysselsättning lyfts de asylsökande människorna fram som resurser genom att fokusera på kunskaper och erfarenheter de har sedan tidigare. Det görs också genom att poängtera viljan till arbete och sysselsättning som dessa människor besitter. Det faktum att dessa personer, trots tidigare kunskaper och utbildning, inte har haft möjlighet att komma in på arbetsmarknaden kan förklaras utifrån Bloch och Schusters (2002) resonemang kring arbetsmarknaden. De menar att begränsade möjligheter för asylsökande att ta sig in på arbetsmarknaden är ett politiskt verktyg som används i syfte att begränsa antalet asylsökande som söker sig till landet (s. 395).

Även dessa citat är exempel på nyhetsrapportering som visar på Våra analyser och åtgärder, vilka präglas av empati (Brunes 2006, s. 90f). Vi har i flertalet artiklar uppmärksammat konstruktionen av asylsökande som en resurs genom en porträttering av gruppen som villig att arbeta men att den inte har tillträde till arbetsmarknaden. Detta kan väcka empati hos läsaren. Det finns dock en risk när dessa texter förekommer ofta då detta leder till ett främlingsskapande och att de asylsökande framställs som otillräckliga (ibid.). Det kan även vara värt att fundera över huruvida någon annan grupp människor i samhället behöver intyga att de vill arbeta och studera.

Sammanfattningsvis har det framgått att när de asylsökande människorna beskrivs på en individnivå, som en resurs, ser vi ett mönster av att kunskaper och erfarenheter lyfts fram, samt en vilja att arbeta och lära. När gruppen i stället beskrivs på en kollektiv nivå som en resurs talas det snarare om att de fyller en funktion som arbetstagare och skattebetalare där deras egna resurser inte framhålls.

Asylsökande som hjälpbehövande

I detta avsnitt analyseras artiklar utifrån citat där de asylsökande konstrueras som hjälpbehövande. Människorna framställs i nedanstående citat dels som personer i behov av Vår hjälp i form av att ett behov av att “läras upp” i olika avseenden och dels som offer med en svår väg framför och bakom sig.

Där får de [*asylsökande, vår anm.*] veta lite om [...] hur viktigt det är att komma i tid, inte kasta skräp hur som helst och lite trafikvett.

(Aftonbladet 2015-09-19)

Många flyktingar har ingen aning om vilket land de har kommit till [...] Givetvis ska de få veta i vilken typ av samhälle de landat i.

(Aftonbladet 2015-09-25)

Här konstrueras de asylsökande som hjälpbehövande genom att de framställs som okunniga vad gäller lagar och regler samt vilket land de kommit till och de konstrueras samtidigt som i behov av att läras upp. Utifrån *rasifiering*, den process där grupper av människor särskiljs utifrån antagna kulturella skillnader, skapas maktordningen Vi och Dem (Groglopo 2015, s. 199). Antagandet att få asylsökande vet vilket land de kommit till kan tolkas på två sätt. Det kan dels tolkas som att det är på grund av okunskap, att de asylsökande inte har tagit reda på vilket land de ska till, och dels att människorna som kommer hit bär på andra kulturella värderingar och inte vet vilka värderingar Vi i Sverige upprätthåller. Den Andres kultur associeras med ofördelaktiga egenskaper som kräver korrigeringar av Oss – majoritetsbefolkningen (van Dijk 2000, s. 34). Utifrån ovanstående citat görs implicit ett påstående om vilken typ av samhälle människor kommer från som söker asyl i Sverige. De asylsökande antas komma från kulturer där det slängs skräp på gatorna, ingen kommer i tid och ingen kan trafikregler. Därför antas att Vi måste lära Dem hur Vi som svenska medborgare är, i syfte att korrigera deras antagna ofördelaktiga beteenden.

Vi har förlorat vårt hus, våra jobb och människor som vi älskade.

(Aftonbladet 2015-09-20)

Människor är desperata och flyr [---] Det är en kris för dem som flyr.
(Aftonbladet 2015-09-12)

De asylsökande konstrueras som hjälpbehövande genom att framställas som offer som har tvingats att fly. Människorna berättar att de har förlorat allt och beskrivs som desperata. De asylsökande människorna framställs som värdiga och förtjänta av hjälp och resurser. Bloch och Schuster (2002) driver tesen att värdiga och ovärdiga fattiga människor alltså används i den samhälleliga diskursen. Människor som söker asyl ses allt oftare som ovärdiga, när deras skäl för att söka asyl ifrågasätts (s. 399). Konstruktionen av asylsökande som värdiga kan ses som en reaktion, eller argument mot, den rådande diskursordningen där asylsökande ofta ses som ett problem och beskrivs i en negativ kontext. En ensidig bild ges dock fortfarande av människor som söker asyl, samt villkorar deras vistelse i landet genom att de behöver uttala sig om och motivera varför de är här. De anses också behöva uttrycka tacksamhet gentemot Sverige och dess befolkning för dess hjälp och stöd. Ett tydligt exempel av när asylsökande i stället presenteras som ovärdiga är när de konstrueras som kriminella, vilket redogörs för nedan.

Asylsökande som kriminella

van Dijk (2012, s. 23) framhåller att ett av de mest frekventa ämnen vad gäller nyhetsrapportering kring immigranter är då de associeras med kriminalitet och våld. Brune ser liknande mönster i sin studie där en av slutsatserna är att i de artiklar där personer med utländsk bakgrund synliggörs handlar 40 – 49 procent av dessa artiklar om “deras” brott (2006, s. 101f). Här kommer vi att redogöra för de konstruktioner av asylsökande som kriminella vilket görs på tre olika sätt. Artiklarna skapar en bild av att de asylsökande lurar systemet och därför måste kontrolleras, att de bär på fördomsfulla åsikter samt att de av någon anledning har en önskan om att dölja sina identiteter.

Det är bra att Säpo och Migrationsverket meddelar att de utökat sitt samarbete. Det är bra att båda aktörerna insett att andelen krigsförbrytare i asylflödet ökar ju längre tid en konflikt pågår [---] Även om 20 svartklädda män med blodiga sablar, som ser ut att komma direkt från

någon av IS propagandafilmer, dyker upp i Sverige och söker asyl så kan vi inte visa dem på porten.

(Dagens Nyheter 2015-07-16)

Han anklagar Migrationsverket för att vara alltför passivt och i stor utsträckning förlita sig på den asylsökandes egna uppgifter.

(Aftonbladet 2015-08-13)

I drygt en tredjedel av fallen visade sig handläggaren ha fog för sitt tvivel då handlingarna faktiskt var falska [---] I dag jobbar ett 70-tal experter med att syna id-handlingarna med hjälp av mikroskop och annan teknisk utrustning. Migrationsverkets eget CSI, som enheten ibland kallas [...]

(Dagens Nyheter 2015-07-07)

Här konstrueras de asylsökande som kriminella genom att det målas upp en bild av att de regelbundet försöker lura systemet och därför måste kontrolleras hårdare. Media är oftast först med att presentera ett ämne och blir därmed även de första att ge en definition av en specifik situation. Detta påverkar i sin tur vilka åsikter som tillåts bli dominerande i den samma (van Dijk 2000, s. 38). I relation till detta blir modalitet applicerbart då citaten har hög affinitet, det vill säga hög grad av skribentens instämmande i påståendet (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87f). I citaten presenteras påståenden – som att andelen asylsökande krigsförbrytare ökar och att en tredjedel av asylsökandes id-handlingar har visat sig vara falska. Utifrån dessa påståenden argumenteras för åtgärder i form av hårdare kontroll och ett utökat samarbete mellan Säkerhetspolisen och Migrationsverket. Att presentera påståenden som fakta, och i relation till det ge förslag på åtgärder, i dessa tidskrifter reproducerar fördomsfulla idéer hos gemene man (van Dijk 2005. s. 113).

Hur människor som söker asyl konstrueras i diskursen möjliggör vissa egenskaper och utesluter andra (Börjesson & Rehn 2009, s. 84). Framställningen av en hel grupp människor som ett problem, som Vi i Sverige måste kontrollera, reducerar gruppen till negativt laddade epitet, som kriminella eller människor som lurar systemet. Alla andra möjliga sätt att beskriva människor utesluts i sammanhanget. När de asylsökande konstrueras i samband med begreppen

kriminalitet och kontroll resulterar det i att de ses som ovärdiga hjälp och resurser. De konstrueras som personer som inte följer systemet varför aktörer som säkerhetspolisen måste blandas in vilket ger en tydlig association till kriminalitet. Bloch och Schuster (2002, s. 399) har uppmärksammat att människor som söker asyl allt oftare ses som ovärdiga när deras skäl för att söka asyl ifrågasätts.

Enligt van Dijk (2000) tar den nya formen av rasism sig uttryck i antaganden om kulturella skillnader, där den Andra kulturen anses ha brister eller fel, som exempelvis kriminalitet eller egenhet att "lura systemet" (s. 34). Det kan tolkas som att detta antagande om kulturella skillnader ligger till grund för kontrollerande åtgärder. Kontroll är en grundläggande och tydlig form av maktutövning (Börjesson & Rehn 2009, s. 15f), här utförd av statligt styrda organ som Migrationsverket och Säkerhetspolisen. Maktutövningen sträcker sig dock längre än så; att ha kontroll över hur ett fenomen beskrivs är förunnat samhällets elit (van Dijk 2005, s. 113). I det här fallet utgörs samhällets elit av nyhetsredaktioner och representanter från Migrationsverket, vilka oemotsagda tillåts beskriva en hel grupp asylsökande människor som kriminella.

Det är inte olagligt att ha fördomsfulla åsikter, att ogilla homosexuella eller anse att en kvinna endast ska ägna sig åt barnafödande och matlagning [---] Den svenska famnen är vid - men den får inte vara ovillkorlig. Den svenska fristaden måste värnas, inte minst av oss själva.

(Dagens Nyheter 2015-07-22)

Detta citat är taget från en artikel där författaren lyfter fram fall av förmodade fördomsfulla åsikter och värderingar hos asylsökande människor. Ett exempel ges även på när ett hatbrott utifrån dessa antagna fördomsfulla värderingar och åsikter har lett till åtal i domstol. Konstruktionen av de asylsökande i detta citat kan förstås utifrån det "hot" som De antas innebära. Implicit i texten finns ett antagande om att Deras åsikter och värderingar kan leda till kriminella handlingar. Detta är en form av rasifiering och innebär ett konstruerande av Vi och Dem (Groglopo 2015, s. 199). I citaten ser vi en tydlig process där grupper ställs mot varandra då de beskrivs utifrån sina antagna skillnader. "Den svenska fristaden" kan förstås som en Vi-gemenskap som innefattar Våra värderingar och regler. Texten framställer denna gemenskap som hotad av fördomsfulla åsikter som

asylsökande, vilka konstrueras som de Andra, antas ha. Dessa antagna fördomar som De tillskrivs kan förstås som rasism grundat i antagna kulturella skillnader (ibid. s. 206). Citaten antyder att De som kommer hit har fördomsfulla, homofoba och sexistiska värderingar och åsikter, vilka starkt kopplas till deras kulturella bakgrund. Kultur ses då som något oföränderligt samt isolerat och texten kan tolkas som att artikelförfattaren målar upp en bild av en kulturkrock mellan Våra och Deras åsikter och värderingar.

... säger kvinnan, som inte vill uppge sitt namn.

(Aftonbladet 2015-08-16)

... som inte vill uppge sitt namn i rädsla för myndigheterna i hemlandet...

(Dagens Nyheter 2015-08-01)

... som inte vill säga sitt efternamn...

(Dagens Nyheter 2015-08-02)

I de artiklar vi har läst finns ett tydligt mönster av att skribenten använder liknande meningar som ovan. Detta trots att det också finns ett flertal exempel på personer i nyhetsartiklar som endast presenteras med förnamn. När artikelförfattaren skriver att personer inte vill uppge sitt efternamn kan det skapa en bild av att dessa personer döljer någonting. Framförallt när det görs i nyhetsrapportering av brott, som ovan nämnda artiklar som alla handlar om våld på asylboenden. Det faktum att artikelförfattaren markerar att det i en artikel om kriminalitet på asylboenden finns en ovilja hos någon att uppge sitt namn, kan bidra till ett misstänkliggörande av människor som söker asyl. I sin studie framhåller Brune (2006) att en form av diskriminering av underordnade grupper är att osynliggöras i nyhetsrapportering. Fortsatt framhåller hon dock att ytterligare en form av diskriminering är ifall gruppen synliggörs, men endast i en negativ kontext. Vi menar att de asylsökande här framställs i en negativ kontext och implicit tillskrivs negativa egenskaper genom att endast säga att de inte vill uppge efternamn och sedan ofta utelämna anledningen till detta.

Även då det beskrivs att det är på grund av rädsla i hemlandet kan texten skapa en bild av att den asylsökande har något att dölja vilket tillskriver

den asylsökande negativa egenskaper. Utifrån rasifiering kan detta förstås som att föreställningar kring de asylsökandes kultur leder till ett antagande om att de har något att dölja (Groglopo 2015, s. 199).

6.3 Den diskursiva praxisdimensionen

I ovanstående analys av textdimensionen har vi kartlagt de mest förekommande konstruktionerna av asylsökande. Dessa är asylsökande som börda, resurs, hjälpbehövande och kriminella. Vi tolkar det som att dessa fyra konstruktioner härstammar från de dominerande diskurserna kring asylsökande. Målet med analysen av den diskursiva praktiken är att kartlägga hur de fall av språkbruk, i detta fall i tidningsartiklar, relaterar till diskursordningen och vad texten har för effekt på den rådande diskursordningen (Fairclough 1995, s. 60).

I de diskurser vi uppmärksammat finns det ett generellt mönster av att de konstruerar asylsökande människor som problematiska ur någon synvinkel – som en börda, hjälpbehövande eller kriminella. Diskursen om asylsökande som en resurs är inte lika etablerad. Det vi även har sett är att de gånger de asylsökande beskrivs som en resurs är det ofta i relation till vad Sverige är i behov av snarare än de resurser som de asylsökande själva äger. Vi kommer här att analysera detta med utgångspunkt i begreppet interdiskursivitet för att identifiera vilka redan existerande diskurser och genrer som texten bygger på (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 86).

I den tidigare forskning vi har tagit del av tydliggörs diskurser om asylsökande där de placeras i en negativ kontext. Diskurserna konstruerar de asylsökande som kriminella, arbetslösa, illegala och som ett problem för majoritetssamhället. Detta synliggörs i Johanssons studie där diskursen om invandrare som ett problem är dominerande (2006, s. 169f). Brune (2006, s. 100ff) konstaterar en kraftig underrepresentation av icke infödda svenskar avseende vilka som intervjuas, porträtteras och omtalas. De få gånger de synliggörs i media handlar nästan hälften av artiklarna om Deras brott. van Dijk (2000, s. 40) påvisar hur minoritetsbefolkningen i media representeras i en passiv roll eller som agenter endast i avvikande och negativa handlingar.

Då tidigare forskning har visat på liknande resultat vad gäller hur asylsökande konstrueras i media tolkar vi det som att de texter vi har använt i vår

analys i stor utsträckning bygger på redan existerande diskurser och genrer. Detta innebär att texterna har låg interdiskursivitet och därmed reproducerar den rådande diskursordningen (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 87). Det vill säga att diskursen av asylsökande som problem i media följer de redan existerande diskurser och genrer som finns tillgängliga. Diskurserna används inte på några nya sätt, vilket hade kunnat leda till en förändring i diskursordningen. Artiklar där de asylsökande konstrueras som en resurs skulle kunna ses som ett försök till en förändring i diskursordningen, men dessa artiklar är få i relation till de problembaserade. Vad detta kan innebära i den sociala praktiken kommer vi att presentera nedan.

6.5 Den sociala praxisdimensionen

Vi har konstaterat att den diskursiva praktiken har låg interdiskursivitet och reproducerar den rådande diskursordningen. I analysen av den sociala praktiken kan vi synliggöra hur återskapandet av den rådande diskursordningen vidmakthåller den sociala ordningen (Winther Jørgensen & Phillips 2000, s. 90). Analysen kan även synliggöra om den diskursiva praktiken förstärker alternativt döljer rådande maktförhållanden, eller om den ifrågasätter makthierarkin genom att påvisa alternativa sätt att betrakta verkligheten och sociala relationer (ibid.).

De diskurser vi har synliggjort i vår analys framställer de asylsökande människorna i stor utsträckning i en negativ karakteristika: kriminella, offer eller en börda för svensk välfärd. Detta innebär att alternativa sätt att beskriva de asylsökande utesluts, såsom deras mänskliga värde och egenskaper (Börjesson & Rehn 2009, s. 83f). Det som nyhetsmedierna väljer att uppmärksamma och göra offentligt ligger till grund för människors åsiktsbildning och verklighetsuppfattning (Strömbäck 2014, s. 15). Vi kan därmed anta att de rådande diskurserna om asylsökande som problem i media negativt påverkar människors föreställningar och åsikter om asylsökande människor. Den rådande diskursordningen vidmakthåller därför den sociala ordningen genom att reproducera framställningen av asylsökande människor som ett problem.

En maktteknik är att ha kontroll över hur språket används, varav en aspekt är att kunna definiera begrepp och kategorier och därmed kontrollera diskursen. En av de aktörer som har makt att kontrollera diskurser är media (Börjesson och

Rehn 2009, s. 17f). van Dijk (2012, s. 17) poängterar att media är den mest inflytelserika aktören vad gäller rasistisk åsiktsbildning i debatten om personer med utländsk bakgrund. Detta innebär alltså att media har långtgående makt över vilka diskurser som ska råda vad gäller asylsökande. van Dijk (2002, s. 20) problematiserar detta ytterligare genom att poängtera att de flesta journalister i Europa är vita och att de vanligtvis föredrar vita personer som källor. Det faktum att de flesta journalister och källor som har producerat vårt material är vita innebär att de i stor utsträckning inte själva har någon erfarenhet av att tillhöra de Andra, i det här fallet människor som söker asyl. Detta menar vi är en anledning till att den sociala ordningen vidmakthålls. Så länge asylsökande människors röster utesluts från media, och de personer som har makten att yttra sig i media inte själva har någon erfarenhet av att tillhöra de Andra, anser vi att det är svårt att förändra den sociala ordningen.

Utöver media tillhör även politiker samhällets elit. De styr vilka åsikter och normer som ska gälla i diskursen, vilket sedan reproduceras till resten av majoritetsbefolkningen (van Dijk, s. 114). Med detta sagt har svenska politiker stor makt över varför den rådande diskursordningen ser ut som den gör i den svenska kontexten. van Dijk (2012, s. 23) menar att trycket från högerpolitiker och rasistiska partier, samt en strävan efter att vinna folkets röster, gör att en generös invandringspolitik är en omöjlig väg att gå för att vinna ett val i ett rasistiskt samhälle. Det är därför inte förvånande att politiken kring invandring har blivit allt mer restriktiv i Europa oberoende av vilken politisk inriktning regeringen har (ibid.). Den rådande diskursordningen framställer regelbundet asylsökande som problem vilket kan förstås som politisk retorik. Genom att konstruera asylsökande som ett hot mot välfärd och resurser möjliggörs en mer restriktiv invandringspolitik (Bloch och Schuster 2002, s. 404). Politiker och media är därmed tätt knutna till varandra och har oemotsagd makt att legitimera de politiska beslut som tas genom att konstruera de asylsökande som problem. Detta visar att den rådande maktordningen, där politiker och media sätter agendan, vidmakthålls och reproduceras.

Den rådande diskursordningen präglas av ett rasistiskt användande av kultur och etnicitet som särskiljande och diskriminerande faktorer (Groglopo 2015, s. 206). van Dijk (2012, s.15f) definierar rasism som ett system av etnisk dominans som är tydligt sammankopplat med diskurser. De diskurser som

framkommer i vårt material utgår överlag från idéer om att gruppen asylsökandes kultur och etnicitet särskiljer sig från Oss. Deras kultur ses som något oföränderligt och avvikande från Vår kultur: exempelvis som bärare av omoderna, patriarkala idéer om jämställdhet eller med bristande kunskaper om trafikregler. Detta leder till skapandet och återskapandet av makthierarkin Vi och Dem vilket resulterar i ojämlika symboliska och materiella villkor (Groglopo 2015, s. 199).

Sammanfattningsvis menar vi att diskursordningen utgår från en rasistisk maktordning, som skapas och återskapas i media, och resulterar i att samhällets elit tillåts ha fortsatt stor makt. Diskursordningen leder till att asylsökande marginaliseras och exkluderas. Diskursordningen kring asylsökande i Aftonbladet och Dagens Nyheter ifrågasätter inte rådande makthierarkier utan snarare cementerar dem. Om inte en förändring av diskursen sker kommer maktordningen att bestå.

6.6 Slutsatser

Vår studie syftar till att undersöka och kritiskt granska diskursen kring asylsökande i media i svensk kontext. Detta görs genom en kritisk diskursanalys av artiklar i kvällstidningen Aftonbladet och morgontidningen Dagens Nyheter under tidsperioden 1/7 till 30/9 2015.

Vår första frågeställning avser hur asylsökande människor konstrueras i artiklarna. Detta har undersökts främst på en textnivå utifrån Faircloughs tredimensionella modell. Vi har kartlagt fyra olika mönster i texterna utifrån hur de asylsökande konstrueras. Dessa konstruktioner har vi valt att benämna asylsökande som börda, resurs, hjälpbehövande och kriminella. Konstruktionen av de asylsökande som en börda görs genom att de framställs som en börda i relation till välfärden och i förhållande till arbetsmarknaden och utbildning. Asylsökande människor konstrueras som en resurs på tre olika sätt. Dels som en resurs med funktionen att fylla Våra behov, dels som en resurs utifrån att de är barn men även som en resurs utifrån sina personliga erfarenheter och kunskaper. Konstruktionen av asylsökande människor som hjälpbehövande görs genom att personerna beskrivs som i behov av Vår hjälp och av att behöva "läras upp" i olika avseenden samt som offer med en svår väg framför och bakom sig. Asylsökande människor konstrueras som kriminella, eller misstänkliggörs,

genom att artiklarna skapar en bild av att de asylsökande lurar systemet, att de bär på fördomsfulla åsikter eller att de av någon anledning har en önskan om att dölja sina identiteter.

Vår andra frågeställning avser vilka olika diskurser om asylsökande människor som kan urskiljas. Detta besvaras i vår analys av den diskursiva praktiken där de fyra konstruktionerna representerar de dominerande diskurserna om asylsökande. För att undersöka huruvida dessa diskurser bidrar till en förändring i diskursordningen kring asylsökande har vi använt oss av begreppet interdiskursivitet. För att ha möjlighet att undersöka detta har vi återkopplat till resultat i tidigare forskning. Den dominerande diskursen i tidigare forskning är den som framställer asylsökande som problem. Detta överensstämmer med vad vi har sett i vår analys, vilket tyder på låg interdiskursivitet. Den diskurs som konstruerar asylsökande som en resurs kan förslagsvis ses som en diskurs vilken utmanar diskursordningen. Vår slutsats blir trots detta att det inte tycks ske någon större förändring i diskursordningen.

Den sista frågeställningen behandlar vilka maktstrukturer som kan synliggöras i diskurserna om asylsökande. I analysen av den sociala praktiken besvarar vi detta genom att sammanfoga den diskursiva praktiken med ett maktperspektiv. Diskursordningen som Aftonbladet och Dagens Nyheter utgår från genomsyras av en retorik som skapar och upprätthåller den rasistiska maktstrukturen samt möjliggör uppdelningen mellan Vi och Dem. Detta resulterar i att samhällets elit har fortsatt stor makt medan de asylsökande vidare marginaliseras och exkluderas. Diskursordningen vidmakthåller de existerande makthierarkierna och reproducerar den sociala ordningen.

7 Diskussion

Under uppsatsskrivandets gång har det väckts många tankar och känslor. Vi har flertalet gånger upprörts och förvånats över hur tidningarna skriver om asylsökande människor. Trots att vi var medvetna om hur debatten kring de asylsökande ser ut i dagsläget, har denna noggranna läsning av artiklarna fått oss att inse hur diskriminerande och rasistisk diskursen i media ser ut. Detta i kombination med en större kunskap om vilken makt media har över åsiktsbildning

och politik väcker många frågor om hur framtiden kommer att se ut för de människor som flyr. Vad är det för samhälle vi vill leva i? Hur rättfärdigar vi ett upprätthållande av nationsgränser när människor flyr för sina liv? Dessa frågor har fått oss att reflektera över oss själva i relation till ämnet: hur påverkade vi är av media och det individualistiska samhället. Vi har fått en ökad medvetenhet om att vi både lever och verkar i ett rasistiskt samhälle.

De diskurser som används i nyhetsrapporteringen är inget som står utanför ett större sammanhang. Med detta menas att sättet som Aftonbladet och Dagens Nyheter skriver om de asylsökande inte hade varit tänkbart om samhället hade stått för ett mer antirasistiskt och humant klimat. Mycket av det som skrivs bygger på fördomar och antaganden om hur asylsökande som kollektiv är och vad gruppen står för. De kopplingar som görs till arbetsmarknad och ekonomi bygger på förenklingar och påståenden utan grund vilka ofta motsäger den forskning som faktiskt finns. Det vill säga, att tala om immigranter som ett problem på arbetsmarknaden snarare än att peka på en problematisk arbetsmarknad, eller som en ekonomisk börda trots att statistik från OECD visar att migration gynnar länder ekonomiskt.

Under studiens gång har en rad nya frågor väckts som vi anser skulle kunna bidra med ytterligare kunskap inom forskningsfältet. I framtiden skulle vi gärna se vidare forskning kring de metaforer som används i nyhetsrapportering om asylsökande. I vårt material har vi sett flera metaforer som används men vi har inte haft utrymme eller tid att inkludera detta i vår analys. Exempel på dessa är "flyktingström", "huvudvärk för regeringen" och "slukhål". Ytterligare en aspekt vi inte har inkluderat i studien är hur konstruktionerna av asylsökande påverkar människorna själva. Hur påverkas personer av att konstrueras som kriminella eller som en börda? Avslutningsvis, då vi har bedömt det vara för omfattande för denna studie, hade vi gärna sett vidare forskning om huruvida det finns en skillnad mellan hur tidningar skriver om asylsökande baserat på sin politiska inriktning.

Litteraturförteckning

AB (2015a) <http://annonswebb.aftonbladet.se/sv/produkter/print/aftonbladet.html>, hämtad 2015-10-30.

AB (2015b) <http://www.aftonbladet.se/amc/stefan/hist.html>, hämtad 2015-10-28.

AB (2015c) www.aftonbladet.se, hämtad 2015-10-20.

Bergström, G. & Boréus, K. (2012) "Diskursanalys". I Göran Bergström & Kristina Boréus, (red.): *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Bloch, A. & Schuster, L. (2002) "Asylum and welfare: contemporary debates". *Critical Social Policy: A Journal of Theory and Practice in Social Welfare*, 22(3), 393-414.

Boréus, K. (2015) "Texter i vardag och samhälle". I Göran Ahrne & Peter Svensson, (red.): *Handbok i kvalitativa metoder*. Stockholm: Liber.

Boréus, K. & Bergström, G. (2012) "Analys av metaforer, grammatik och ordval". I Göran Bergström & Kristina Boréus, (red.): *Textens mening och makt. Metodbok i samhällsvetenskaplig text- och diskursanalys*. Lund: Studentlitteratur.

Brune, Y. (2006) "Den dagliga dosen. Diskriminering i Nyheterna och Bladet". I Leonor Camauër & Stig Arne Nohrstedt, (red.): *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. SOU 2006:21. Stockholm: Fritzes.

Bryman, A. (2011) *Samhällsvetenskapliga metoder*. Malmö: Liber.

Börjesson, M. (2003) *Diskurser och konstruktioner. En sorts metodbok*. Lund: Studentlitteratur.

Börjesson, M. & Rehn, A. (2009) *Makt*. Stockholm: Liber.

Denk, T. (2012) *Komparativa analysmetoder*. Lund: Studentlitteratur.

DN (2015) <http://info.dn.se/info/om-oss/>, hämtad 2015-10-20.

EU-upplysningen (2015)

<http://www.eu-upplysningen.se/Om-EU/Vad-EU-gor/Schengen-och-fri-rorlighet-for-personer/>, hämtad 2015-10-16.

Fairclough, N. (1995) *Media discourse*. London: Edward Arnold.

Förordning (EU) nr 604/2013 av den 26 juni 2013 om inrättande av Eurodac för jämförelse av fingeravtryck för en effektiv tillämpning av förordning (EU) nr 604/2013 om kriterier och mekanismer för att avgöra vilken medlemsstat som är

ansvarig för att pröva en ansökan om internationellt skydd som en tredjelandsmedborgare eller en statslös person har lämnat in i någon medlemsstat [...] [*Elektronisk resurs*] http://eur-lex.europa.eu/legal-content/SV/TXT/?uri=uriserv:OJ.L_.2013.180.01.0031.01.SWE, hämtad 2015-10-23.

Groglopo, A. (2015) *Antirasistisk Ordbok*. Malmö: Notis.

Johansson, M. (2006) "Husbondens röst i etnifierad lokalpress". I Leonor Camauër & Stig Arne Nohrstedt, (red.): *Mediernas Vi och Dom. Mediernas betydelse för den strukturella diskrimineringen*. SOU 2006:21. Stockholm: Fritzes.

Kalman, H. & Lövgren, V. (2012) "Etik i forskning och etiska dilemman. En introduktion.". I Hildur Kalman & Veronica Lövgren, (red.): *Etiska dilemman. Forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.

Landguiden (2015a) <https://www.landguiden.se/Lander/Europa/Sverige/Aktuell-Politik>, hämtad 2015-11-03.

Landguiden (2015b) <https://www.landguiden.se/Lander/Europa/Sverige/Politiskt-System>, hämtad 2015-11-03.

Lönnæus, O. (2015-09-19) Ett krisande Europa mot upplösning. *Sydsvenskan*. Hämtad från <http://www.sydsvenskan.se/sverige/ett-krisande-europa-mot-upplosning/>

Löw, H. (2006) <http://www.skma.se/nov06/sverigedemokrater.pdf>, hämtad 2015-11-19.

Mediearkivet (2015) <http://www.retriever-info.com/sv/category/news-archive/>, hämtad 2015-11-20.

Migrationsverket (2015a) <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Statistik.html>, hämtad 2015-10-26.

Migrationsverket (2015b) <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Vart-uppdrag.html>, hämtad 2015-10-15.

Migrationsverket (2015c) <http://www.migrationsverket.se/Privatpersoner/Skydd-och-asyl-i-Sverige/Asylregler.html>, hämtad 2015-10-16.

Migrationsverket (2015d) <http://www.migrationsverket.se/Om-Migrationsverket/Nyhetsarkiv/Nyhetsarkiv-2015/2015-09-25-Asylsituationen-kan-ge-langre-handlaggningstider.html>, hämtad 2015-10-15.

- Nationalencyklopedin (2015)
<http://www.ne.se/uppslagsverk/encyklopedi/lång/migration>, hämtad 2015-10-29.
- Norling, A. (2015-09-20) Lögnen om det öppna Europa. *Arbetarbladet*. Hämtad från <http://www.arbetarbladet.se/opinion/ledare/lognen-om-det-oppna-europa>
- OECD (2014)
<http://www.oecd.org/migration/OECD%20Migration%20Policy%20Debates%20Numero%202.pdf>, hämtad 2015-11-12.
- OECD (2015) <http://www.oecd.org/about/>, hämtad 2015-11-19.
- Payne, M. (2014) *Modern social work theory*. Basingstoke: Palgrave Macmillan.
- Regeringskansliet (2015a) <http://www.regeringen.se/regeringspolitik/migration/mal-for-migration/>, hämtad 2015-10-15.
- Regeringskansliet (2015b)
<http://www.regeringen.se/sveriges-regering/utrikesdepartementet/sveriges-diplomatiska-forbindelser/mellanostern-och-nordafrika/syrien/>, hämtad 2015-11-17.
- Ström Melin, A. (2015-09-19) Klyftan i EU allt djupare. *Dagens Nyheter*. Hämtad från <http://www.dn.se/nyheter/varlden/klyftan-i-eu-allt-djupare/>
- Strömbäck, J. (2008) *På nyhetsmediernas agendor: En studie av hot och risker i det svenska nyhetsurvalet i morgonpress, kvällspress och TV* (Studier i Politisk Kommunikation 2008:18). Sundsvall: Demokratiinstitutet.
- Strömbäck, J. (2014) *Makt, medier och samhälle. En introduktion till politisk kommunikation*. Lund: Studentlitteratur.
- Svedmark, E. (2012) "Att skydda individen från skada. En forskningsetisk balansakt". I Hildur Kalman & Veronica Lövgren, (red.): *Etiska dilemman. Forskningsdeltagande, samtycke och utsatthet*. Malmö: Gleerups.
- Sverige för UNHCR (2015) <https://sverigeforunhcr.se/syrien#fakta>, hämtad 2015-11-17.
- Thomassen, M. (2007) *Vetenskap, kunskap och praxis*. Malmö: Gleerups.
- Utlänningslagen (2005:716) <http://www.notisum.se/rnp/sls/lag/20050716.htm>, hämtad 2015-10-16.
- van Dijk, T. (2000) "New(s) racism: A discourse analytical approach". I Simon Cottle, (red.): *Ethnic minorities and the media: changing cultural boundaries*. Maidenhead: Open University Press.

- van Dijk, T. (2005) "Elitdiskurser och institutionell rasism". I Paulina de los Reyes & Masoud Kamali, (red.): *Bortom Vi och Dom - teoretiska reflektioner om makt, integration och strukturell diskriminering*. SOU 2005:41. Stockholm: Fritzes.
- van Dijk, T. (2012) "The Role of the Press in the Reproduction of Racism". I Michi Messer, Renee Schroeder & Ruth Wodak, (red.): *Migration: Interdisciplinary Perspectives [Elektronisk resurs]*. Vienna: Springer Vienna.
- Winther Jørgensen, M. & Phillips, L. (2000) *Diskursanalys som teori och metod*. Lund: Studentlitteratur.

Förteckning över empiriskt material

Aftonbladet

Aftonbladet. 2015-07-02. Sohlander, A., *Fotbollslaget blev deras familj.*

Sandarne IF höll på att självdö – då bjöd klubben in asylsökande.

Aftonbladet. 2015-08-13. Svensson, O. & Nordström, I., *Kräver ursäkt efter angrepp på Twitter – ”Han göder främlingsfientligheten”.*

Aftonbladet. 2015-08-15. Hagberg, S., *Man hittad i bagageutrymmet på flygplan på Arlanda – skulle söka asyl.*

Aftonbladet. 2015-08-15. Holmqvist, A., *Frågan – som ökar pressen på Löfven. Flyktingar och invandring i topp – nu väntas statsministern ta upp frågan i sommartalet.*

Aftonbladet. 2015-08-16. Nilsson, C., *’Det utbröt full panik’. Flyktingarna: Vi väcktes av att någon utropade ”bomb!”.*

Aftonbladet. 2015-08-22. Eriksson, N., *Sifferchock... Mardrömsbesked för Stefan Löfven mitt i kräftskivan: SD störst bland arbetarna.*

Aftonbladet. 2015-08-27. Holmqvist, A., *Nu ska det bli ordning och reda. Löfven slår tillbaka mot kritiken. Lovar krafttag i flyktingpolitiken.*

Aftonbladet. 2015-09-03. Passanisi, Å., *”De vågar inte lita på någon” - Kasim flydde själv till Sverige – nu jobbar han för att hjälpa ensamkommande flyktingbarn.*

Aftonbladet. 2015-09-10. Laul, R., *Att få en biljett, att vara på arenan, hjälper så mycket. Supportrarna bestämde sig för att hjälpa till – nu har IFK Norrköping ett helt nytt stöd i jakten på guld.*

Aftonbladet. 2015-09-12. Holmqvist, A., *”Det är ingen kris för oss” – Migrationsverket chef Anders Danielsson: På vilket sätt har du och jag fått det sämre?*

Aftonbladet. 2015-09-13. Kerpner, J., *Så fördelas flyktingarna.*

Aftonbladet. 2015-09-13. Wiman, E., *”Jag vägrade tappa hoppet” – Haya Jindawi om livet på flykt, kriget i Syrien och att äntligen komma fram.*

Aftonbladet. 2015-09-18. Israelsson, M., *’Tack för att du lekte med mig’ – Noor, 6, är flickan på bilden som spreds över världen – nu är hon framme i Sverige.*

Aftonbladet. 2015-09-19. Sohlander, A., *”Nu har vi liv och rörelse”.*

Aftonbladet. 2015-09-19. Sohlander, A., *"Vi känner oss välkomna här"*. Här är byarna som jobbar hårt för att integrera de nya.

Aftonbladet. 2015-09-20. Järkstig, L., *"Vi vill att han pratar igen"* – Rayan, 6, blev stum efter synerna i krigets Syrien – nu hoppas de få hjälp i Sverige.

Aftonbladet. 2015-09-25. Israelsson, M., *Kungen: Vi får alla hjälpas åt. Asylsökande barn fick kungligt besök i skolan.*

Aftonbladet. 2015-09-25. Mellin, L., *Ett gigantiskt underbetyg till de etablerade partierna.*

Dagens Nyheter

Dagens Nyheter. 2015-07-02. Örstadius, K., *Staten får underkänt för integrationen.*

Dagens Nyheter. 2015-07-03. Författare saknas, *Både fristad och arbete.*

Dagens Nyheter. 2015-07-04. Författare saknas, *Bara jobben som saknas.*

Dagens Nyheter. 2015-07-07. Brevinge, N., *De har väntat på besked i månader.*

Dagens Nyheter. 2015-07-07. Brevinge, N., *Id-kontroller flaskhals för asylsökande.*

Dagens Nyheter. 2015-07-08. Björkman, A., *Fridolin har glömt de nyanlända.*

Dagens Nyheter. 2015-07-16. Författare saknas, *Det verkliga dilemmat.*

Dagens Nyheter. 2015-07-22. Bene Perlenberg, C., *Ingen fristad åt fördomar.*

Dagens Nyheter. 2015-08-01. Lund, L., *Trångboddhet och väntan ökar våld på boenden.*

Dagens Nyheter. 2015-08-01. Lund, L., *"Två månader skulle det ta men jag bara väntar och väntar"*.

Dagens Nyheter. 2015-08-02. Lund, L., *"Vi kan bo var som helst"*.

Dagens Nyheter. 2015-08-14. Brevinge, N., *"Vi riskerar att utbilda unga in i utanförskap"* – Stor brist på lärare i svenska som andraspråk.

Dagens Nyheter. 2015-08-16. Kihlström, S. & Lagerwall, K., *Brandfarlig vätska hittad vid asylboende.*

Dagens Nyheter. 2015-08-20. Författare saknas, *Lyssna på nödropen.*

Dagens Nyheter. 2015-08-21. Olsson, H. & Rosén, H., *Ränteavdrag kan bli slukhål i budgeten.*

Dagens Nyheter. 2015-08-21. Olsson, H., *Moderaterna föreslår ny karensdag.*

Dagens Nyheter. 2015-08-22. Kärrman, J., Rosén, H. & Olsson, H., *Höjd bensinskatt ska finansiera satsningar*.

Dagens Nyheter. 2015-08-22. Stenberg, E., *Budgeten liknar den som föll*.

Dagens Nyheter. 2015-08-28. Sköld, J., *Landstingen saknar kompetens för nyanländas psykiatriska vård – SKL varnar för vårdkris*.

Dagens Nyheter. 2015-08-29. Eriksson, K., *Partiernas dilemma: Ta initiativet från SD*.

Dagens Nyheter. 2015-08-31. By, U., *Studiecirklar ska ge avbrott i väntan*.

Dagens Nyheter. 2015-09-03. By, U., *”Vi är nedringda – viljan att hjälpa till är otrolig”*.

Dagens Nyheter. 2015-09-07. Delin, M., *Grytan. Löpning hjälper till att bryta de asylsökandes isolering*.

Dagens Nyheter. 2015-09-07. Kihlström, S., *15 000 personer deltog i manifestation för allas lika värde*.

Dagens Nyheter. 2015-09-08. Delin, M., *Kompisförmedlingen matchar ihop nya och gamla svenskar*.

Dagens Nyheter. 2015-09-11. Olsson, H., *Oppositionen vill ha större jobbsatsning*.

Dagens Nyheter. 2015-09-14. Författare saknas, *Stäng dåliga skolor*.

Dagens Nyheter. 2015-09-15. By, U., *Från Damaskus till Märsta på 3 dagar*.

Dagens Nyheter. 2015-09-19. By, U., *Flyktingarnas barn hjälper flyktingarna*.

Dagens Nyheter. 2015-09-22. Kärrman, J., Olsson, H. & Rosén, H., *Ränteavdragen kan förändras*.

Dagens Nyheter. 2015-09-22. Stenberg, E., *Regeringens fem största utmaningar*.

Dagens Nyheter. 2015-09-27. Ahlstrand, L., *Miljoner till validering räcker inte*.

Dagens Nyheter. 2015-09-27. Författare saknas, *Öppna kommunerna*.

Dagens Nyheter. 2015-09-27. Kärrman, J., *Större hjälpvilja när kriget härjade vid vår gräns*.

Dagens Nyheter. 2015-09-27. Kärrman, J., *Kraftig förändring – fler vill se ökat mottagande*.

Dagens Nyheter. 2015-09-28. Bouvin, E., *Så säger partierna om skiftet*.

Förteckning över citerat empiriskt material

Asylsökande som en börda

1. Dagens Nyheter. 2015-07-02. Örstadius, K., *Staten får underkänt för integrationen.*
2. Dagens Nyheter. 2015-07-04. Författare saknas, *Bara jobben som saknas.*
3. Dagens Nyheter. 2015-07-08. Björkman, A., *Fridolin har glömt de nyanlända.*
4. Dagens Nyheter. 2015-08-21. Olsson, H. & Rosén, H., *Ränteavdrag kan bli slukhål i budgeten.*
5. Dagens Nyheter. 2015-08-22. Kärrman, J., Rosén, H. & Olsson, H., *Höjd bensinskatt ska finansiera satsningar.*
6. Dagens Nyheter. 2015-09-22. Kärrman, J., Olsson, H. & Rosén, H., *Ränteavdragen kan förändras.*

Asylsökande som en resurs

1. Aftonbladet. 2015-09-03. Passanisi, Å., *“De vågar inte lita på någon” - Kasim flydde själv till Sverige - nu jobbar han för att hjälpa ensamkommande flyktingbarn.*
2. Aftonbladet. 2015-09-13. Kerpner, J., *Så fördelas flyktingarna.*
3. Aftonbladet. 2015-09-25. Israelsson, M., *Kungen: Vi får alla hjälpas åt. Asylsökande barn fick kungligt besök i skolan.*
4. Dagens Nyheter. 2015-07-03. Författare saknas, *Både fristad och arbete.*
5. Dagens Nyheter. 2015-07-07. Brevinge, N., *De har väntat på besked i månader.*
6. Dagens Nyheter. 2015-08-31. By, U., *Studiecirklar ska ge avbrott i väntan.*
7. Dagens Nyheter. 2015-09-11. Olsson, H., *Oppositionen vill ha större jobbsatsning.*
8. Dagens Nyheter. 2015-09-27. Ahlstrand, L., *Miljoner till validering räcker inte.*

Asylsökande som hjälpbehövande

1. Aftonbladet. 2015-09-12. Holmqvist, A., *“Det är ingen kris för oss” - Migrationsverkets chef Anders Danielsson: På vilket sätt har du och jag fått det sämre?*
2. Aftonbladet. 2015-09-19. Sohlander, A., *“Vi känner oss välkomna här”. Här är byarna som jobbar hårt för att integrera de nya.*
3. Aftonbladet. 2015-09-20. Järkstig, L., *“Vi vill att han pratar igen” - Rayan, 6, blev stum efter synerna i krigets Syrien - nu hoppas de få hjälp i Sverige.*
4. Aftonbladet. 2015-09-25. Mellin, L., *Ett gigantiskt underbetyg till alla de etablerade partierna.*

Asylsökande som kriminella

1. Aftonbladet. 2015-08-13. Svensson, O. & Nordström, I., *Kräver ursäkt efter angrepp på Twitter - “Han göder främlingsfientligheten”.*
2. Aftonbladet. 2015-08-16. Nilsson, C., Hagberg, S., Eriksson, G. & Stenström, M., *Det utbröt full panik.*
3. Dagens Nyheter. 2015-07-07. Brevinge, N., *Id-kontroller flaskhals för asylsökande.*
4. Dagens Nyheter. 2015-07-16. Författare saknas, *Det verkliga dilemmat.*
5. Dagens Nyheter. 2015-07-22. Bene Perlenberg, C., *Ingen fristad åt fördomar.*
6. Dagens Nyheter. 2015-08-01. Lund, L., *“Två månader skulle det ta men jag bara väntar och väntar”.*
7. Dagens Nyheter. 2015-08-02. Lund, L., *“Vi kan bo var som helst”.*